

16 Ιουνίου, 2026

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ “ΚΡΑΤΟΣ ΜΑΦΙΑ”

Αναφορικά με την πιο πάνω Έρευνα, η Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς (“η Αρχή”), ανακοινώνει τα ακόλουθα:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τον Αύγουστο, 2022, ο Μακάριος Δρουσιώτης εξέδωσε το βιβλίο με τίτλο “Κράτος Μαφία” (“το Βιβλίο”).
2. Το Βιβλίο αποτελείτο από 281 σελίδες και σ’ αυτό περιλαμβάνονταν πρωτάκουστες κατηγορίες για διαφθορά εναντίον πολλών προσώπων, με ιδιαίτερη έμφαση στον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη.
3. Τα Μέλη της Αρχής είχαν αναλάβει καθήκοντα στις 8 Ιουλίου, 2022, αλλά οι **Κανονισμοί** που προνοούν για τη διαδικασία εξέτασης καταγγελιών, θεσπίστηκαν τον Δεκέμβριο, 2022.
4. Τον Νοέμβριο, 2022, κατά τη διάρκεια της Προεκλογικής Εκστρατείας για Εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, ο Ανεξάρτητος Υποψήφιος κ. Ανδρέας Μαυρογιάννης, απέστειλε Επιστολή προς την Αρχή με την οποία δεν προέβαινε μεν σε καταγγελία για το Βιβλίο, αλλά επιζητούσε τη διεξαγωγή αυτεπάγγελτης έρευνας εκ μέρους της. Επακολούθησε συνάντηση της Αρχής με τον κ. Μαυρογιάννη και Μέλη του Εκλογικού του Επιτελείου.
5. Επειδή είχε δοθεί δημοσιότητα στις πιο πάνω ενέργειες, ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης, απέστειλε Επιστολή ημερ. 29 Νοεμβρίου, 2022, υποβάλλοντας και αυτός με τη σειρά του αίτημα για διεξαγωγή αυτεπάγγελτης έρευνας από την Αρχή.

6. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων, η Αρχή εφόσον της παρείχετο το δικαίωμα με βάση την κείμενη νομοθεσία, αποφάσισε τη διενέργεια Αυτεπάγγελτης Έρευνας για το περιεχόμενο του βιβλίου “Κράτος Μαφία”.
7. Ως πρώτο βήμα, τα Μέλη της Αρχής ανέγνωσαν το Βιβλίο και επισήμαναν τους ισχυρισμούς που περιέχονται σ’ αυτό και αφορούν σε πράξεις διαφθοράς.
8. Ακολούθησαν επανειλημμένες συναντήσεις με το συγγραφέα του Βιβλίου προς διευκρίνιση κάποιων θεμάτων εφόσον η Έρευνα της Αρχής θα έπρεπε να περιοριστεί μόνο στα θέματα για τα οποία είχε αρμοδιότητα.
9. Ήταν φανερό ότι οι αρμοδιότητες της Αρχής δεν επεκτείνονταν σε όλο το φάσμα των ισχυρισμών που εμπεριείχε το Βιβλίο.
10. Τελικά, μετά από ενδελεχή ανάλυση του Βιβλίου, η Αρχή κατέληξε στα **Περιεχόμενα του Βιβλίου “Κράτος Μαφία” που θα Ερευνηθούν**, τα οποία αποτελούν τους Όρους Εντολής, ως ακολούθως:

Όροι Εντολής

11. **“Περιεχόμενα του Βιβλίου “Κράτος Μαφία” που θα Ερευνηθούν**
(Η αναφορά σε Κεφάλαια και σελίδες είναι με βάση την πρώτη και αρχική έκδοση του Βιβλίου του 2022 και όχι στις μεταγενέστερες)
  - 11.1 Η Έρευνα θα επεκταθεί σε ενδεχόμενες “πράξεις διαφθοράς”, όπως αυτές καταγράφονται στον **περί της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμο του 2022, Ν.19(Ι)/2022.**
  - 11.2 Τα πρόσωπα τα οποία θα ερευνηθούν είναι όλα όσα κατονομάζονται ότι πιθανόν να έχουν διαπράξει πράξεις διαφθοράς στο βιβλίο **“Κράτος Μαφία”, του Μακάριου Δρουσιώτη** και, συγκεκριμένα, στα κεφάλαια, υποκεφάλαια και σελίδες της Ελληνικής έκδοσης του βιβλίου όπως περιγράφονται ρητώς, πιο κάτω:

Κεφάλαιο 1: Ο ολιγάρχης και το φέουδό του (σελ. 15-75)

(α) Υποκεφάλαιο: Ο “Νόμος Ριμπολόβλεφ” (σελ. 23-30): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(β) Υποκεφάλαιο: Η ποδηγέτηση της Δικαιοσύνης (σελ. 30-36): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(γ) Υποκεφάλαιο: Η σύλληψη της Ριμπολόβλεβα (σελ. 36-47): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(δ) Υποκεφάλαιο: Ο ολιγάρχης ζητά εξηγήσεις (σελ. 47-55): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(ε) Υποκεφάλαιο: Σχέδιο φαγώματος του Κώστα Κληρίδη (σελ. 55-61): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(στ) Υποκεφάλαιο: Επηρεασμός δικαστών (σελ. 62-66): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

Εξαιρούνται τα Υποκεφάλαια: “Μονακό γκέιτ” (σελ. 66-73) και “Οι εξαρτήσεις από τον Πούτιν” (σελ. 73-75), γιατί δεν υπάρχει υλικό προς διερεύνηση.

Κεφάλαιο 2: The offshore President (σελ. 79-122)

(α) Εισαγωγή στο Κεφάλαιο (σελ. 79-82): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(β) Υποκεφάλαιο: Η αλήθεια για την Focus (σελ. 82-93): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(γ) Υποκεφάλαιο: Οι μίζες από τις τράπεζες (σελ. 94-106): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

(δ) Τα διαβατήρια και τα τζετ (σελ. 106-122): Ολόκληρο το περιεχόμενο.

Κεφάλαιο 3: Η σφηκοφωλιά (σελ. 125-147)

(α) Εισαγωγή στο Κεφάλαιο (σελ. 125-137): Ολόκληρο το

περιεχόμενο.

Εξαιρείται το Υποκεφάλαιο: “Η άμυνα και οι μίζες” (σελ.137-147), γιατί δεν υπάρχει υλικό προς διερεύνηση.

Κεφάλαιο 5: Ένας χαφιάς στην παλάμη μου (σελ. 183-239)

Το μόνο σημείο που θα τύχει διερεύνησης είναι η παράλειψη της Αστυνομίας προς αποτελεσματική διερεύνηση των όσων είχαν καταγγεληθεί και κατά πόσον υπήρχαν συνθήκες που δημιουργούν εύλογες υποψίες για ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς στην όλη στάση της.

Κεφάλαιο 6: Ο ηθικός αυτουργός (σελ. 243-281)

Το μόνο σημείο που θα τύχει διερεύνησης είναι η εμπλοκή του Στραλκόφσκι ως χρηματοδότη της προεκλογικής εκστρατείας του κ. Νίκου Αναστασιάδη και η τυχόν σχέση με άλλα πρόσωπα, από την οποία προκύπτουν ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς.”

Διορισμός Λειτουργών Επιθεώρησης

12. Δυνάμει της κείμενης νομοθεσίας, την Έρευνα θα διεξήγαγαν Λειτουργοί Επιθεώρησης οι οποίοι θα διορίζονταν από την Αρχή και θα περιβάλλονταν με τις ίδιες εξουσίες έρευνας τις οποίες διαθέτει η Αρχή.
13. Η εξεύρεση των κατάλληλων προσώπων αποδείχθηκε ένα επίπονο έργο. Δεδομένου ότι η Αρχή είχε αποφασίσει όπως επικεφαλής της Έρευνας τεθεί αλλοδαπός νομικός εγνωσμένου κύρους ο οποίος, κατά προτίμηση δεν θα είχε πρότερη σχέση με την Κύπρο.
14. Το γεγονός αυτό θα ικανοποιούσε την Κοινωνία ως προς το γεγονός της πλήρους αμεροληψίας εφόσον λόγω των εμπλεκόμενων προσώπων πιθανόν να υπήρχαν αμφισβητήσεις ως προς την αντικειμενικότητα των Λειτουργών Επιθεώρησης. Αυτό, παρά την έντονη άποψη της Αρχής ότι και στην Κύπρο θα μπορούσαν να εξευρεθούν ικανότατοι ερευνητές.
15. Αναφορικά με τον αριθμό των Λειτουργών Επιθεώρησης, λόγω του εύρους της, κρίθηκε σκόπιμο από την Αρχή όπως την Έρευνα αναλάβουν 4 Λειτουργοί Επιθεώρησης.

16. Μετά από έρευνα η οποία επεκτάθηκε σε πολλούς αλλοδαπούς νομικούς εγνωσμένου κύρους, καθώς και στους 3 Κυπρίους οι οποίοι επίσης θα συμμετείχαν στην Έρευνα, η Αρχή κατέληξε στα ακόλουθα πρόσωπα.

17. Οι 4 Λειτουργοί Επιθεώρησης είναι οι ακόλουθοι:

- (α) Η **Gabrielle McIntyre**, ορίστηκε ως η επικεφαλής της Έρευνας. Κατάγεται από την Αυστραλία και θεωρείται εμπειρογνώμονας στο διεθνές ποινικό δίκαιο και δικονομία, στο διεθνές δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και στο διοικητικό δίκαιο. Δεν είχε οποιαδήποτε σχέση με την Κύπρο και η πρώτη φορά που αφίχθη στην Κύπρο ήταν τον Φεβρουάριο, 2024, για να παραλάβει τους Όρους Εντολής αφού είχε προηγηθεί σχετική επικοινωνία με την Αρχή.
- (β) Ο **Χαρίλαος Χρυσάνθου**, είναι Δικηγόρος εγγεγραμμένος από το 2000, και διατηρεί δικό του Δικηγορικό Γραφείο. Διαθέτει μεγάλη εμπειρία στο χειρισμό ποινικών και πολιτικών υποθέσεων.
- (γ) Ο **Ορέστης Νικήτας** είναι Δικηγόρος, εγγεγραμμένος από το 2003, και διατηρεί δικό του Δικηγορικό Γραφείο. Από το Νοέμβριο, 2020 μέχρι, σήμερα είναι Πρόεδρος της Επιτροπής κατά της Διαφθοράς του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Έχει ευρεία πείρα σε θέματα ποινικού και αστικού δικαίου.
- (δ) Ο **Ανδρέας Ευθυμίου**, είναι εγγεγραμμένος Δικηγόρος και διατηρεί δικό του Δικηγορικό Γραφείο στη Λάρνακα. Παρείχε τις νομικές του υπηρεσίες ως επικεφαλής Νομικός Συνεργάτης/Ερευνητής στην Ερευνητική Επιτροπή για την Κατάρρευση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος (Επιτροπή Αρέστη), όσο και στην Ερευνητική Επιτροπή των Κατ' Εξαίρεση Πολιτογραφήσεων Αλλοδαπών Επενδυτών και Επιχειρηματιών (Επιτροπή Νικολάτου). Είναι μέλος της Επιτροπής κατά της Διαφθοράς του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

18. Καταγράφονται πιο κάτω τα πιο σημαντικά σημεία της διαδικασίας που τηρήθηκε και της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε.

Η Κλήτευση Μαρτύρων και ο Τρόπος Κατάθεσής τους ενώπιον των Λειτουργών Επιθεώρησης

19. Για όσους Μάρτυρες οι Λειτουργοί Επιθεώρησης θεώρησαν αναγκαία την παρουσία τους προς κατάθεση, εκδόθηκαν και επιδόθηκαν Κλήσεις Μαρτύρων.

20. Η μαρτυρία των Μαρτύρων δόθηκε δια ζώσης σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στα Γραφεία της Αρχής.

21. Η μαρτυρία όλων των Μαρτύρων δόθηκε είτε με όρκο, είτε με Βεβαίωση.

22. Οι Μάρτυρες είχαν το δικαίωμα να συνοδεύονται από τον Δικηγόρο τους.

23. Υπήρχε πλήρης τήρηση Πρακτικών από στενοτυπίστρια στην παρουσία μεταφραστή.

24. Οι Ακροάσεις ήταν κλειστές για το κοινό και παρόντα στην αίθουσα ήταν μόνο τα πιο πάνω αναγκαία πρόσωπα. Ούτε τα Μέλη ούτε οι Λειτουργοί της Αρχής ήταν παρόντες κατά τη λήψη των μαρτυριών.

25. **Μάρτυρες που βρίσκονταν στο εξωτερικό:** Για όσους Μάρτυρες βρίσκονταν στο εξωτερικό, εάν ήταν Κύπριοι πολίτες, εκδόθηκαν Κλήσεις Μαρτύρων. Σε περίπτωση μη Κυπρίων, τους αποστέλλετο παράκληση για κατάθεση αφού δεν μπορούσε να καταστεί υποχρεωτική η παρουσία τους. Κάποιοι συμμορφώθηκαν με το αίτημα των Λειτουργών Επιθεώρησης, κάποιοι απέστειλαν γραπτώς τις θέσεις τους, και κάποιοι δεν ανταποκριθήκαν. Η λήψη μαρτυρίας από Μάρτυρες που βρίσκονται στο εξωτερικό λαμβάνετο μέσω τηλεδιάσκεψης (Webex).

Προς το σκοπόν λήψης μαρτυρίας από Μάρτυρες που βρίσκονται στο εξωτερικό έγινε χρήση και της **Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς (UNCAC)** αλλά και της **Hague Convention on the Taking of Evidence Abroad.**

Οι Ακροάσεις – Η Λήψη Μαρτυρίας

26. Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, με ζήλο, κατέβαλαν κάθε προσπάθεια διερεύνησης όλων των ισχυρισμών του Βιβλίου, οι οποίοι ενέπιπταν εντός των Όρων Εντολής.
27. Βασικοί Μάρτυρες όπως ο συγγραφέας του Βιβλίου κ. Μακάριος Δρουσιώτης και ο τέως Πρόεδρος κ. Νίκος Αναστασιάδης κατέθεσαν επί πολλές ώρες, πέραν της μίας ημέρας.
28. Κατά τη διαδικασία, έγινε καταγραφή των ισχυρισμών όλων των μερών. Μάλιστα, εκκρεμούσας της διαδικασίας, τον Μάρτιο, 2025, ο τέως Πρόεδρος εξέδωσε το βιβλίο “Ο Συκοφάντης” με το οποίο επιχειρεί να αντικρούσει τα επιχειρήματα του κ. Δρουσιώτη στο Κράτος Μαφία. Το βιβλίο “Ο Συκοφάντης” κατατέθηκε και αναλύθηκε ενώπιον των Λειτουργών Επιθεώρησης και σχετικές αναφορές σ’ αυτό είναι καταγραμμένες στην Τελική τους Έκθεση.
29. Με βάση την κείμενη νομοθεσία οι Μάρτυρες που προσέρχονται για κατάθεση οφείλουν να απαντήσουν σε όλες τις ερωτήσεις που θα τους υποβληθούν και να παράσχουν όλες τις πληροφορίες που έχουν στην κατοχή τους. Παράλειψη συμμόρφωσης με την εν λόγω πρόνοια αποτελεί ποινικό αδίκημα. Η μοναδική περίπτωση που Μάρτυρας έχει το δικαίωμα να αρνηθεί να απαντήσει σε μία ερώτηση είναι όπου αυτή κατατείνει σε ενοχοποίησή του.

Επίπεδο Απόδειξης

30. Είναι σημαντικό, και πρέπει να τονιστεί με ιδιαίτερη έμφαση ότι, το επίπεδο απόδειξης που εφαρμόζεται σε ερευνητικές διαδικασίες όπως η παρούσα, είναι αυτό του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, σ’ αντίθεση με το αντίστοιχο που εφαρμόζεται σε ποινικές υποθέσεις που είναι απόδειξη πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας.

Τεκμήριο Αθωότητας

31. Παρά τους έντονους ισχυρισμούς που υπάρχουν στο Βιβλίο για διαφθορά, όλες οι διαδικασίες των Λειτουργιών Επιθεώρησης, έγιναν με πλήρη σεβασμό στο τεκμήριο της αθωότητας.
32. Τόσον οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, όσο και η Αρχή κατά την εξέταση της Τελικής Έκθεσης όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία, είχαν καθόλα τα στάδια υπ' όψιν τους, τόσο το τεκμήριο της αθωότητας, όσο και το γεγονός ότι τελικός κριτής για την ετυμηγορία του κατά πόσον κάποιος είναι ένοχος είναι το Δικαστήριο.
33. Η Αρχή, αφού μελέτησε και αξιολόγησε την Τελική Έκθεση των Λειτουργιών Επιθεώρησης, αποφάσισε να υιοθετήσει μέρος αυτού. Η παρούσα Ανακοίνωση αποτυπώνει μόνο τα ευρήματα, συμπεράσματα και εισηγήσεις που η Αρχή υιοθετεί και ανακοινώνει ρητά. Δεν συνιστά υιοθέτηση της Έρευνας στην ολότητά του ή κάθε επιμέρους διατύπωσης, αξιολόγησης ή νομικού χαρακτηρισμού που περιλαμβάνεται σε αυτό.
34. Το καθήκον της Αρχής περιορίζεται στα όσα καταγράφει ρητά το **Άρθρο 14(α), του περί της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμου, του 2022 (Ν. 19(Ι)/2022) (“ο Νόμος”)** ότι δηλαδή, όπου διαπιστώνει ότι ενδεχόμενη παράβαση δυνατόν να συνιστά ποινικό αδίκημα, συντάσσει Έκθεση και την υποβάλλει μαζί με όλα τα στοιχεία που είχε στην κατοχή της, προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Προσωπικά Δεδομένα – Άρση Απαγόρευσης Δημοσιοποίησης Πληροφοριών αναφορικά με την Έρευνα

35. Δυνάμει του **Νόμου**, όλες οι διαδικασίες που διεξάγονται στην Αρχή, διεξάγονται σε συνθήκες πλήρους εχεμύθειας και τηρουμένης της νομοθεσίας και **Κανονισμού** που προνοούν για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.
36. Με βάση τον **Νόμο**, επιβάλλεται απαγόρευση δημοσιοποίησης πληροφοριών οι οποίες λαμβάνονται στα πλαίσια της αποστολής της, χωρίς την εξασφάλιση της έγκρισης του Επιτρόπου Διαφάνειας.

37. Στην παρούσα περίπτωση, ο Επίτροπος ενέκρινε την άρση της απαγόρευσης και η Αρχή, σε Συνεδρία της, αποφάσισε την έκδοση της παρούσας Ανακοίνωσης.
38. Η αιτιολογία για την άρση του απορρήτου είναι ότι, στην παρούσα περίπτωση έχει δοθεί τεράστια δημοσιοποίηση και έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον της Κοινωνίας. Είναι με διαφορά η μεγαλύτερη Έρευνα που έχει διεξαγάγει η Αρχή.
39. Η δημοσιοποίηση θα καλύψει και τα ονόματα των εμπλεκομένων, στις περιπτώσεις που τα εν λόγω πρόσωπα είναι πολιτικά εκτεθειμένα (ΠΕΠ).

Τα Τηλεφωνικά Μηνύματα Κειμένου (SMS)

40. Ο κ. Δρουσιώτης στηρίζει μεγάλο αριθμό από τους ισχυρισμούς που προβάλλει τόσο στο Βιβλίο του, όσο και κατά την Έρευνα, σε SMS.
41. Τα εν λόγω SMS που είναι πάρα πολλά, βρίσκονταν αποθηκευμένα στην κινητή τηλεφωνική συσκευή της κυρίας Tetiana Bersheda, η οποία ήταν η Δικηγόρος του κ. Dmitry Rybolovlev.
42. Ο κ. Δρουσιώτης τα είχε στην κατοχή του και τα κατέθεσε ως Τεκμήρια όταν κατέθετε ενώπιον των Λειτουργών Επιθεώρησης.
43. Τα SMS έγιναν αποδεκτά ως Τεκμήρια αφού με βάση το **Άρθρο 8, του Νόμου**, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης έχουν την εξουσία να αποδεχτούν όπως κατατεθεί οποιαδήποτε μαρτυρία ενώπιόν τους.
44. **Εκείνο που είναι άκρως σημαντικό είναι η διευκρίνιση ότι, άλλο είναι η αποδεκτότητα μαρτυρίας και άλλο η βαρύτητα που θα αποδοθεί σ' αυτήν.**
45. Εκκρεμούσας της διαδικασίας της Έρευνας και προτού αυτή συμπληρωθεί, στις 6 Ιουνίου 2024, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) εξέδωσε Απόφαση στην υπόθεση **Bersheda and Rybolovlev v. Monaco**.

Η υπόθεση αφορούσε το κινητό τηλέφωνο της κας Tetiana Bersheda, δικηγόρου του κ. Dmitry Rybolonlev. Η κα Bersheda είχε παραδώσει το κινητό της στις Αρχές του Μονακό, στο πλαίσιο έρευνας που αφορούσε συγκεκριμένη ηχογράφηση. Στη συνέχεια, όμως, οι Αρχές του Μονακό ανέκτησαν και εξέτασαν πολύ μεγαλύτερο όγκο δεδομένων από το τηλέφωνό της, περιλαμβανομένων μηνυμάτων, ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δεδομένων που είχαν προηγουμένως διαγραφεί. Το ΕΔΑΔ έκρινε ότι η έρευνα δεν περιορίστηκε στη συγκεκριμένη ηχογράφηση, αλλά επεκτάθηκε σχεδόν σε ολόκληρο το περιεχόμενο του τηλεφώνου, ακόμη και σε κρυφά ή διαγραμμένα δεδομένα. Στην Απόφασή του, το Δικαστήριο ανέφερε χαρακτηριστικά: **“The telephone set used by the applicant was therefore the subject of an extensive and complete search for its contents, both accessible and hidden.”**

Το ΕΔΑΔ εξέτασε την υπόθεση με βάση το **Άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ)**, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, της κατοικίας και της αλληλογραφίας κάθε προσώπου. Στην υπόθεση αυτή, το ζήτημα αφορούσε κυρίως την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των επικοινωνιών της κας Bersheda. Ειδικότερα, το ζήτημα ήταν ότι οι Αρχές δεν εξέτασαν μόνο τη συγκεκριμένη ηχογράφηση, αλλά αναζήτησαν και χρησιμοποίησαν μεγάλο όγκο δεδομένων από το κινητό τηλέφωνο της κας Bersheda, όπως στοιχεία επικοινωνιών, συνομιλητές και περιεχόμενο μηνυμάτων. Το ΕΔΑΔ ανέφερε ότι η υπόθεση αφορούσε την «έρευνα του κινητού της τηλεφώνου» (“the search of her mobile phone”), καθώς και την «αναζήτηση, χρήση, καταγραφή, αποθήκευση και διαβίβαση όλων των δεδομένων της» (“the search, use, recording, storage and transmission of all her data”), τα οποία εμπίπτουν στις έννοιες της «αλληλογραφίας και ιδιωτικής ζωής» (“correspondence and private life”) κατά το **Άρθρο 8**. Το ΕΔΑΔ έκρινε ότι η έρευνα στο τηλέφωνο της κας Bersheda προχώρησε πέραν του σκοπού για τον οποίο είχε δοθεί το τηλέφωνο και ότι δεν υπήρχαν επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, των επικοινωνιών της και της ιδιότητάς της ως δικηγόρου περιλαμβανομένης της προστασίας του επαγγελματικού απορρήτου. Για τον λόγο αυτό, το ΕΔΑΔ κατέληξε ότι υπήρξε παραβίαση του **Άρθρου 8** της ΕΣΔΑ.

46. Η Απόφαση αυτή είχε σημασία για την παρούσα Έρευνα, διότι μέρος των ισχυρισμών που περιλαμβάνονται στο Βιβλίο στηρίζεται, σύμφωνα με τον κ. Μακάριο Δρουσιώτη, σε μηνύματα που είχαν εξαχθεί από το κινητό

τηλέφωνο της κας Bersheda και αφορούσαν στην Κύπρο. Αντίγραφα των σχετικών μηνυμάτων δόθηκαν στους Λειτουργούς Επιθεώρησης από τον κ. Δρουσιώτη. Αντίγραφα τέτοιου υλικού δόθηκαν επίσης στους Λειτουργούς και από άλλο δημοσιογράφο, ο οποίος έδωσε μαρτυρία ενώπιον της Αρχής.

47. Στην Τελική Έκθεση, καταγράφηκαν διαφορετικές απόψεις ως προς τον τρόπο που τα συγκεκριμένα SMS θα μπορούσαν να ληφθούν υπ' όψιν, υπό το φως της πιο πάνω Απόφασης.

48. Μετά την έκδοση της πιο πάνω Απόφασης και κατά τη σύνταξη της Τελικής Έκθεσης, επήλθε διαφωνία μεταξύ των Λειτουργών Επιθεώρησης:

(α) η **κα Gabrielle McIntyre**, Επικεφαλής, είχε την άποψη ότι θα μπορούσε να δοθεί αποδεικτική αξία στα SMS, παρά το σκεπτικό της Απόφασης,

(β) αντίθετη άποψη είχαν οι **3 Κύπριοι Λειτουργοί Επιθεώρησης** οι οποίοι θεώρησαν ότι δεν θα δύνατο να δοθεί αποδεικτική αξία στα μηνύματα χωρίς την ύπαρξη άλλης υποστηρικτικής μαρτυρίας. Καταγράφοντας τη δική τους θέση οι πιο πάνω Λειτουργοί Επιθεώρησης συνεκτίμησαν επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση **F SCS, Ordre des avocats du barreau de Luxembourg v. Administration des contributions directes (Υπόθεση C-432/23)**. Στην εν λόγω απόφαση αναγνωρίζεται η ενισχυμένη προστασία των επικοινωνιών μεταξύ δικηγόρου και πελάτη. **Στην Τελική Έκθεση καταγράφηκε ως θέση της πλειοψηφίας των Λειτουργών Επιθεώρησης ότι δεν θα μπορούσε να δοθεί αποδεικτική αξία στα SMS χωρίς την ύπαρξη άλλης υποστηρικτικής μαρτυρίας. Η Αρχή υιοθετεί τη θέση αυτή.**

49. Επομένως η στοιχειοθέτηση κάποιων ισχυρισμών του κ. Δρουσιώτη αποδυναμώνεται στο βαθμό που τα SMS αποτελούν τη μοναδική πηγή πληροφόρησης τόσο του ιδίου, όσο και των Λειτουργών Επιθεώρησης.

**Πρόσωπα που Κατονομάζονται και Αδικήματα που Περιγράφονται
στην Παρούσα Ανακοίνωση**

50. Όπως αναφέρεται πιο πάνω στην παρούσα Ανακοίνωση, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης ερεύνησαν σε βάθος όλους τους ισχυρισμούς περί διαφθοράς που ενέπιπταν στους Όρους Εντολής και στην αρμοδιότητα της Αρχής οι οποίοι καταγράφονται στο Βιβλίο. Με τον ίδιο ζήλο ερεύνησαν και όλα τα πιθανά αδικήματα που ενδεχομένως να είχαν διαπραχθεί.
51. Όπως επίσης αναφέρεται πιο πάνω, ως προς τα φυσικά πρόσωπα, θα κατονομαστούν μόνο τα Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα (ΠΕΠ) στα οποία καταλογίζονται ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες.
52. Επομένως, η παρούσα Ανακοίνωση θα περιοριστεί στις ακόλουθες Κατηγορίες:
- (α) πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) στα οποία καταλογίζονται ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς,
- (β) πρόσωπα τα οποία ενδεχομένως να συνδέονται με άλλα αδικήματα που δεν συνδέονται με πράξεις διαφθοράς και δυνάμει του **Άρθρου 9 (3), του Νόμου**, η Αρχή ενημερώνει τον Γενικό Εισαγγελέα.
53. **Δεν γίνεται ρητή αναφορά σε πρόσωπα που ερευνήθηκαν για αδικήματα διαφθοράς και οι ισχυρισμοί δεν αποδείχθηκαν στον βαθμό που απαιτείται έστω και εάν σε άλλες περιπτώσεις τα ίδια πρόσωπα είχαν κριθεί υπόλογα για άλλους ισχυρισμούς. και ο λόγος είναι απλός: θα χρειάζονταν εκατοντάδες σελίδες ανάλυσης για να επεξηγηθεί η αιτιολογία των Λειτουργιών Επιθεώρησης και της Αρχής.**

Η Τελική Έκθεση δεν θα δοθεί στη Δημοσιότητα

54. Όπως αναφέρεται πιο πάνω, όλες οι ενέργειες της Αρχής, που περιλαμβάνουν και αυτές των Λειτουργιών Επιθεώρησης καλύπτονται από εχεμύθεια.
55. Αντιλαμβανόμαστε την ανάγκη για διαφάνεια και την επιθυμία της

Κοινωνίας όπως έχει την ευκαιρία να αναγνώσει όλη την Έκθεση. Όμως, δεδομένου ότι η Τελική Έκθεση, η οποία απαρτίζεται από σχεδόν 3.000 σελίδες, πλέον των Πρακτικών και των Τεκμηρίων, αποτελεί μαρτυρικό υλικό και θα αποσταλεί στο Γενικό Εισαγγελέα για τις δικές του ενέργειες, θεωρούμε ότι αυτή η εχεμύθεια θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει για να μην επηρεαστούν αρνητικά τυχόν μελλοντικές ανακριτικές διαδικασίες.

56. Για τους πιο πάνω λόγους η Αρχή έχει αποφασίσει όπως, πέραν της παρούσας Ανακοίνωσης, να μην δώσει οποιαδήποτε περαιτέρω στοιχεία στη δημοσιότητα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

57. Καταγράφονται πιο κάτω τα ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα που εντοπίστηκαν κατά την Έρευνα.
58. **Κατάχρηση εξουσίας, Άρθρο 105, του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.**
59. **Δεκασμός δημόσιου λειτουργού, Άρθρο 100, του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.**
60. **Συναλλαγές με αντιπροσώπους που υποδηλώνουν διαφθορά, Άρθρο 3, του περί Πρόληψης Διαφθοράς Νόμου, Κεφ. 161.**
61. **Αθέμιτη κτήση περιουσιακού οφέλους, Άρθρο 3, του περί Αθέμιτης Κτήσης Περιουσιακού Οφέλους από Αξιωματούχους και Λειτουργούς του Δημοσίου Νόμου, του 2004 (Ν. 51(I)/2004).**
62. **Συνωμοσία για ανατροπή της πορείας της δικαιοσύνης, Άρθρο 121 (α), του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.**
63. **Εμπορία επηρεασμού**, αδίκημα το οποίο περιγράφεται στο **Άρθρο 12 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ποινικοποίηση της Διαφθοράς, ημερ. 27 Ιανουαρίου, 1999**, η οποία κυρώθηκε με το **Νόμο 23(III)/2000**, και συγκεκριμένα με το **Άρθρο 4**, αυτού.

Συγκεκριμένα, αποτελεί αδίκημα, όταν διαπράττεται σκόπιμα, της υπόσχεσης, παροχής ή προσφοράς, άμεσα ή έμμεσα, οποιουδήποτε παράτυπου πλεονεκτήματος σε οποιοδήποτε ο οποίος ισχυρίζεται ή επιβεβαιώνει ότι δύναται να ασκήσει ανάρμοστο επηρεασμό πάνω στη λήψη απόφασης από οποιοδήποτε πρόσωπο σε αντάλλαγμα για αυτό, είτε το παράτυπο πλεονέκτημα είναι προς όφελος του ή της ή προς όφελος οποιουδήποτε άλλου, καθώς επίσης του αιτήματος, της λήψης, ή αποδοχής της προσφοράς ή της υπόσχεσης για τέτοιο πλεονέκτημα, σε αντάλλαγμα για τέτοιο επηρεασμό, είτε ο επηρεασμός ασκείται είτε όχι, ή είτε ο υποτιθέμενος επηρεασμός οδηγεί στο σκοπούμενο αποτέλεσμα είτε όχι.

Επειδή πρόκειται για ιδιόρρυθμο αδίκημα για το οποίο δεν υπάρχει δεσμευτική νομολογία, χρειάζεται περαιτέρω εξήγηση, και για το πότε στοιχειοθετείται, και για τα συστατικά του στοιχεία. Δημιουργείται όταν ένα πρόσωπο το οποίο διαθέτει πραγματική ή φαινομενική επιρροή στη λήψη απόφασης κάποιου δημόσιου αξιωματούχου, ανταλλάσσει αυτή την επιρροή με αθέμιτο πλεονέκτημα.

Επεξήγηση του εν λόγω αδικήματος δόθηκε στην Απόφαση του **Κακουργιοδικείου Λευκωσίας στην υπόθεση αρ. 8973/2023, ημερ. 17/02/2026, Δημοκρατία ν Δ. Συλλούρη κ.α. στην Παράγραφο 528 και 529 της Απόφασης**, στην οποία λέχθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα.

“ 528. Το Άρθρο 12 της Σύμβασης επομένως:

(1) Ποινικοποιεί μία τριπρόσωπη (με την έννοια ότι προϋποθέτει τρία πρόσωπα για να λάβει ύπαρξη) και διμερή (με την έννοια ότι υφίσταται μεταξύ δύο εξ αυτών) σχέση, στην οποία κάποιος, ο πωλητής επιρροής (*influence peddler*), έχοντας πραγματική ή υποτιθέμενη επιρροή σε δημόσιο αξιωματούχο, προσφέρει αυτή την επιρροή έναντι παράτυπου πλεονεκτήματος (ανταλλάγματος δηλαδή) σε κάποιον που την επιζητά, με σκοπό ο δημόσιος αξιωματούχος να επηρεαστεί με ανάρμοστο (αθέμιτο) τρόπο ως προς τη λήψη απόφασης

.....

(2) Το αδίκημα δύναται να αναλυθεί σε δύο μέρη, στην ενεργητική (*active*) και στην παθητική (*passive*) εμπορία

επιρροής. Το άτομο που παρέχει το παράτυπο πλεονέκτημα στον πωλητή επιρροής (*influence peddler*) είναι αυτό που εμπλέκεται στην ενεργητική εμπορία επιρροής. Το άτομο που λαμβάνει ή συμφωνεί να λάβει το παράτυπο πλεονέκτημα, δηλαδή ο πωλητής επιρροής (*influence peddler*) είναι αυτό που εμπλέκεται στην παθητική εμπορία επιρροής. Αυτό που είναι σημαντικό να σημειωθεί είναι η θέση του πωλητή επιρροής (*influence peddler*) ως εξωτερικού παράγοντα. Δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις ο ίδιος, αλλά καταχράται την πραγματική ή φερόμενη επιρροή του σε άλλα πρόσωπα

.....

(3) Το παράτυπο πλεονέκτημα (αντάλλαγμα) μπορεί να είναι προς όφελος του ιδίου του πωλητή επιρροής ή οποιουδήποτε άλλου. Στο *Explanatory Report*, ανωτέρω, στις §§ 37 και 38, αναφέρεται ότι είναι συνήθως οικονομικής φύσεως, αλλά μπορεί επίσης να είναι μη υλικό το όφελος. Αυτό που κρίνεται σημαντικό είναι ο δράστης (ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, για παράδειγμα ένας συγγενής) να βρίσκεται σε καλύτερη θέση από ό,τι ήταν πριν από την τέλεση του αδικήματος και να μην δικαιούται το όφελος. Τέτοια πλεονεκτήματα μπορεί να συνίστανται, για παράδειγμα, σε χρήματα, διακοπές, δάνεια, φαγητό και ποτό, σε υπόθεση που διεκπεραιώνεται σε ταχύτερο χρόνο, σε καλύτερες επαγγελματικές προοπτικές κτλ. Ο όρος παράτυπο (*undue*) για τους σκοπούς της Σύμβασης θα πρέπει να ερμηνεύεται ως κάτι που ο αποδέκτης δεν έχει νόμιμο δικαίωμα να αποδεχτεί ή να λάβει. Συνίσταται δηλαδή σε πλεονέκτημα για την κτήση του οποίου ο πωλητής επιρροής δεν έχει νόμιμο δικαίωμα να λάβει. Εξαιρούνται ωστόσο τα επιτρεπτά πλεονεκτήματα από τον νόμο ή κανονισμούς όπως είναι τα μικρής αξίας δώρα τα οποία είναι κοινωνικά αποδεκτά.

.....

(6) Το αν η δυνατότητα άσκησης επιρροής πράγματι υφίσταται, αν αυτή πράγματι ασκήθηκε και αν μπορεί να οδηγήσει στο σκοπούμενο αποτέλεσμα, είναι αδιάφορο,

.....

529. Και για τα δύο αδικήματα η πρόθεση συνήθως αποδεικνύεται

με περιστατική παρά με άμεση μαρτυρία.”

64. Εταιρική ευθύνη, δυνάμει του Άρθρου 18, της πιο πάνω Σύμβασης και Κυρωτικού Νόμου.
65. Ενεργός δωροδοκία οικείων δημόσιων αξιωματούχων, δυνάμει του Άρθρου 2, της πιο πάνω Σύμβασης και Κυρωτικού Νόμου.
66. Αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, Άρθρα 4 και 5, του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου του 2007 (Ν.188(Ι)/2007).
67. Απόπειρα διάπραξης ποινικού αδικήματος, Άρθρα 366 και 367, του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.
68. Παραμέληση υπηρεσιακού καθήκοντα, Άρθρο 134, του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.

**ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ
ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ**

69. Καταγράφονται πιο κάτω, ανά Κεφάλαιο, τα ενδεχόμενα αδικήματα διαφθοράς και τα πιθανά εμπλεκόμενα πρόσωπα όπως διαπιστώθηκαν κατά την Έρευνα. Είναι καταγραμμένα σε 7 υποκεφάλαια ως ακολούθως:

70. **Η ΠΟΔΗΓΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ / ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ ΔΙΚΑΣΤΩΝ
(ΚΕΦ. 1: Ο ΟΛΙΓΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΕΟΥΔΟ ΤΟΥ)**

Ισχυρισμοί

- 70.1 Ο κ. Δρουσιώτης αναφέρεται σε μία οικογενειακή και περιουσιακή διαμάχη μεταξύ του «Ρώσου ολιγάρχη» κ. Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ και της

εν διαστάσει συζύγου του, κας Ελένα Ριμπολόβλεβα, η οποία προέκυψε στο πλαίσιο διαδικασιών διαζυγίου. Σύμφωνα με τον κ. Δρουσιώτη, η κα Ελένα Ριμπολόβλεβα, η οποία υπέβαλε αίτηση διαζυγίου σε Δικαστήριο της Γενεύης, διεκδικούσε ποσό ύψους \$4,5 δισεκατομμυρίων, το οποίο αντιστοιχούσε στο ήμισυ της περιουσίας που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του έγγαμου βίου τους.

70.2 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι ο κ. Ριμπολόβλεφ επιδίωκε να προστατεύσει με κάθε τρόπο τον οικογενειακό πλούτο από τις οικονομικές αξιώσεις της συζύγου του. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τον κ. Δρουσιώτη, ο κ. Ριμπολόβλεφ και τα πρόσωπα που ενεργούσαν εκ μέρους του, εφάρμοσαν «σχέδιο ποδηγέτησης» της Δικαιοσύνης στην Κύπρο, με απώτερο στόχο τον εξαναγκασμό της εν διαστάσει συζύγου του σε συμβιβασμό ως προς τους οικονομικούς όρους του διαζυγίου.

70.3 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι ο Δικαστής κ. Χάρης Σολομωνίδης αποτέλεσε κεντρικό πρόσωπο στην κατ' ισχυρισμόν εξυπηρέτηση των συμφερόντων του κ. Ριμπολόβλεφ. Συνοπτικά, ο κ. Δρουσιώτης παραθέτει μία σειρά ισχυριζόμενων γεγονότων, τα οποία εγείρουν υπόνοιες ότι δύο δικαστικές υποθέσεις τέθηκαν σκόπιμα ενώπιον του Δικαστή κ. Σολομωνίδη, ούτως ώστε ο τελευταίος να εκδώσει διατάγματα και αποφάσεις υπέρ των συμφερόντων του κ. Ριμπολόβλεφ. Ο κ. Δρουσιώτης συσχετίζει τη χρονική εγγύτητα μεταξύ της έκδοσης ευνοϊκών αποφάσεων και διαταγμάτων και της εργοδότησης της συζύγου του εν λόγω Δικαστή σε εταιρεία η οποία συνδεόταν με τη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., η οποία εκπροσωπούσε τα συμφέροντα του κ. Ριμπολόβλεφ.

Ευρήματα

70.4 Στη βάση των μαρτυριών που λήφθηκαν και των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, διαπιστώνουν, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, τα πιο κάτω:

Εναρκτήρια Αίτηση υπ' αρ. 2092/2013

70.5 Τον Οκτώβριο του 2013 καταχωρίστηκε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας η **Εναρκτήρια Αίτηση υπ' αρ. 2092/2013** από

την εταιρεία Montrago Trustees Ltd (η «Montrago»), υπό την ιδιότητά της ως επίτροπος του εμπιστεύματος «The Aries Trust», μέσω του οποίου ο κ. Ριμπολόβλεφ διατηρούσε μέρος της περιουσίας του.

70.6 Διά της ως άνω Εναρκτήριας Αίτησης, η Αιτήτρια εταιρεία ζητούσε, μεταξύ άλλων, την έκδοση απόφασης, με την οποία να απαγορεύεται στην κα Ριμπολόβλεβα η λήψη οποιωνδήποτε νομικών διαβημάτων οπουδήποτε εκτός της δικαιοδοσίας των Κυπριακών Δικαστηρίων αναφορικά με το πιο πάνω εμπίστευμα.

70.7 Ταυτόχρονα με την καταχώριση της Εναρκτήριας Αίτησης και στα πλαίσια αυτής, καταχωρίστηκε, **μονομερής αίτηση για έκδοση προσωρινού διατάγματος.**

70.8 Η ως άνω Εναρκτήρια Αίτηση και η μονομερής αίτηση καταχωρήθηκαν από τη Δικηγορική Εταιρεία **Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.**

70.9 Η μονομερής αίτηση για έκδοση του προσωρινού διατάγματος τέθηκε την ίδια ημέρα ενώπιον του **Δικαστή κ. Χάρη Σολομωνίδη** (ο «Δικαστής κ. Σολομωνίδης»), ο οποίος κατά τον ουσιώδη χρόνο υπηρετούσε ως **Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας.**

70.10 Στις 9/10/2013, ο Δικαστής κ. Σολομωνίδης επιλαμβανόμενος της μονομερούς αιτήσεως, **εξέδωσε** μονομερώς το αιτούμενο προσωρινό διάταγμα εναντίον της κας Ριμπολόβλεβα. Το εν λόγω διάταγμα απαγόρευε στην κα Ριμπολόβλεβα και στους δικηγόρους της να εγείρουν οποιεσδήποτε νομικές διαδικασίες σε οποιοδήποτε Δικαστήριο οπουδήποτε εκτός ενώπιον των Κυπριακών Δικαστηρίων, προς υποστήριξη των ισχυριζόμενων δικαιωμάτων της τα οποία προκύπτουν από τη συζυγική της σχέση με τον σύζυγό της και/ή από τη διαδικασία διαζυγίου. Η απαγόρευση, με βάση το διάταγμα, ίσχυε μέχρι την τελική εκδίκαση της Εναρκτήριας Αίτησης και/ή μέχρι οποιασδήποτε νεότερης οδηγίας και/ή Διατάγματος του Δικαστηρίου.

70.11 Στις 20/1/2014, κατόπιν νέας αίτησης από την εταιρεία Montrago, ο Δικαστής κ. Σολομωνίδης διέταξε την επίδοση του πιο πάνω προσωρινού διατάγματος στους αλλοδαπούς δικηγόρους της κας Ριμπολόβλεβα, στο εξωτερικό.

Εναρκτήρια Αίτηση υπ' αρ. 2125/2013

- 70.12 Πέντε μέρες μετά την καταχώριση της Εναρκτήριας Αίτησης υπ' αρ. 2092/2013 και της μονομερούς ενδιάμεσης αίτησης, καταχωρίστηκε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, **πανομοιότυπη Αίτηση**, ήτοι η **Εναρκτήρια Αίτηση υπ' αρ. 2125/2013**, από την εταιρεία Merco Trustees Ltd (η «Merco»), υπό την ιδιότητά της ως επίτροπος του εμπιστεύματος «The Virgo Trust», μέσω του οποίου ο κ. Ριμπολόβλεφ διατηρούσε μέρος της περιουσίας του.
- 70.13 Τα αιτήματα και τα γεγονότα στα οποία βασιζόταν η ως άνω Αίτηση, ήταν τα ίδια με εκείνα που αναφέρονταν στην Εναρκτήρια Αίτηση υπ' αρ. 2092/2013.
- 70.14 Ταυτόχρονα με την καταχώριση της ως άνω Εναρκτήριας Αίτησης και στα πλαίσια αυτής, καταχωρίστηκε, **μονομερής αίτηση για έκδοση προσωρινού διατάγματος**.
- 70.15 Η ως άνω Εναρκτήρια Αίτηση και η μονομερής αίτηση καταχωρήθηκαν και πάλι από τη Δικηγορική Εταιρεία **Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.**
- 70.16 Η μονομερής αίτηση για έκδοση του προσωρινού διατάγματος τέθηκε την ίδια ημέρα ενώπιον του **Δικαστή κ. Σολομωνίδη**.
- 70.17 Στις 14/10/2013, ο Δικαστής Σολομωνίδης επιλαμβανόμενος της μονομερούς αιτήσεως, **εξέδωσε** προσωρινό διάταγμα, το οποίο είχε το **ίδιο περιεχόμενο** με εκείνο του διατάγματος ημερ. 9/10/2013 που εξέδωσε στην Εναρκτήρια Αίτηση υπ' αρ. 2092/2013.
- 70.18 Σημειώνεται ότι οι **Αιτήτριες Εταιρείες** στην Εναρκτήριες Αιτήσεις υπ' αρ. 2092/2013 και υπ' αρ. 2125/2013, είχαν το **ίδιο Διοικητικό Συμβούλιο**, το οποίο αποτελείτο από μέλη της **Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.**

Αίτηση Εξαίρεσης - Εργοδότηση της συζύγου του Δικαστή κ. Σολομωνίδη στη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.

70.19 Στις 13/5/2014, οι δικηγόροι της κας Ριμπολόβλεβα καταχώρισαν **αίτηση εξαίρεσης** του Δικαστή κ. Σολωμονίδη από την εκδίκαση της Εναρκτήριας Αίτησης 2092/2013 λόγω προκατάληψης. Κύριος λόγος της αίτησης ήταν η πρόσληψη της συζύγου του εν λόγω Δικαστή στην εταιρεία **A. Neocleous Trust Company Ltd** η οποία, σύμφωνα με την αίτηση, συνδεόταν με τη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., και τις Αιτήτριες εταιρείες στις Εναρκτήριες Αιτήσεις υπ' αρ. 2092/2013 και 2125/2013.

70.20 Στις 9/7/2014, ο Δικαστής κ. Σολομωνίδης εξέδωσε απόφαση με την οποία απέρριψε την ως άνω αίτηση εξαίρεσης. **Στην εν λόγω Απόφαση, ο Δικαστής κ. Σολομωνίδης ανέφερε**, μεταξύ άλλων, ότι η σύζυγος του προσελήφθη ως λογίστρια, δυνάμει σύμβασης εργοδότησης, στην εταιρεία **A. Neocleous Trust Company Ltd**, η οποία, **ως επεσήμανε, δεν είναι η Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.** που χειρίζεται τις δύο Εναρκτήριες αιτήσεις. Ταυτόχρονα τόνισε ότι οι δύο Εναρκτήριες Αιτήσεις τέθηκαν ενώπιόν του σύμφωνα με το πρόγραμμα κατανομής των υποθέσεων που τηρείται από το Πρωτοκολλητήριο. Οι δικηγόροι της κας Ριμπολόβλεβα άσκησαν έφεση κατά της ως άνω Απόφασης.

70.21 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπιστώνουν ότι η ως άνω αναφορά του Δικαστή κ. Σολομωνίδη στην απόφασή του επί της αίτησης εξαίρεσεως **δεν ήταν αληθής** καθότι βάσει της προσαχθείσας μαρτυρίας, διαπιστώθηκε ότι ο εργοδότης της συζύγου του ήταν η Δικηγορική Εταιρεία **Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.**, και όχι η εταιρεία **A. Neocleous Trust Company Ltd**, όπως είχε αναφέρει ο Δικαστής στην Απόφασή του.

70.22 Με βάση την προσαχθείσα μαρτυρία, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπιστώνουν ότι η σύζυγος του Δικαστή προσλήφθηκε στη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., την **1/11/2013**, ήτοι **λίγες ημέρες μετά την έκδοση** από τον Δικαστή Σολομωνίδη των προσωρινών διαταγμάτων ημερ. 9/10/2013 και 14/10/2013, τα οποία εκδόθηκαν υπέρ των πελατών της εν λόγω Δικηγορικής Εταιρείας.

70.23 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπιστώνουν ότι η σύζυγος του Δικαστή προσλήφθηκε στην ως άνω Δικηγορική Εταιρεία με **υψηλές απολαβές**. Επίσης, διαπιστώνουν, ότι κατά τον χρόνο καταχώρισης των δύο Εναρκτήριων Αιτήσεων και των μονομερών ενδιάμεσων αιτήσεων, η

σύζυγος του Δικαστή ήταν άνεργη (συγκεκριμένα από τον Φεβρουάριο του 2013).

70.24 Με βάση την προσαχθείσα μαρτυρία, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπιστώνουν, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, ότι ο **Δικαστής κ. Σολομωνίδης** εκ προθέσεως απέκρυψε και συνέβαλε στη μη αποκάλυψη του γεγονότος ότι ο εργοδότης της συζύγου του ήταν η Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., η οποία χειριζόταν τις ως άνω Εναρκτήριες Αιτήσεις που εκκρεμούσαν ενώπιόν του προς εκδίκαση.

70.25 Ομοίως, με βάση την προσαχθείσα μαρτυρία, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπιστώνουν, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, ότι, παρά το ότι είχε τεθεί στη διαδικασία επί της αίτησης εξαίρεσης το ως άνω ζήτημα της εργοδότησης της συζύγου του Δικαστή κ. Σολομωνίδη, η Δικηγορική Εταιρεία **Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.**, και ο **κ. Παναγιώτης Νεοκλέους**, δικηγόρος και συνέταιρος στη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., ο οποίος εμφανιζόταν ενώπιον του Δικαστή κ. Σολομωνίδη, εκπροσωπώντας τη Δικηγορική Εταιρεία στις επίμαχες δικαστικές διαδικασίες παρεμπόδισαν εκ προθέσεως την αποκάλυψη του γεγονότος ότι ο πραγματικός εργοδότης της συζύγου του Δικαστή ήταν η ίδια η Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., η οποία χειριζόταν τις ως άνω Εναρκτήριες Αιτήσεις.

Δικαστικές Αποφάσεις ημερ. 9/7/2014 και 4/11/2014

70.26 Στις 9/7/2014, μετά από ακροαματική διαδικασία, ο Δικαστής κ. Σολομωνίδης **οριστικοποίησε τα προσωρινά διατάγματα** τα οποία είχαν εκδοθεί στις 9/10/2013 και στις 14/10/2013.

70.27 Ακολούθως, οι Αιτήτριες εταιρείες στις δύο πιο άνω Εναρκτήριες Αιτήσεις, καταχώρισαν αίτηση για έκδοση απόφασης λόγω μη καταχώρισης σημειώματος εμφάνισης εκ μέρους της πλευράς της κας Ριμπολόβλεβα, στις κυρίως αιτήσεις. Στις 4/11/2014, ο Δικαστής κ. Σολομωνίδης επιλαμβανόμενος των ως άνω αιτήσεων, **εξέδωσε τις δύο αποφάσεις** υπέρ των Αιτητριών εταιρειών, κρίνοντας ότι η πλευρά της κας Ριμπολόβλεβα είχε ειδοποιηθεί δεόντως.

70.28 Στις 27/8/2015, κατόπιν σχετικής αίτησης από τους δικηγόρους της κας Ριμπολόβλεβα, η Δικαστής Ε. Εφραίμ, εξέδωσε ενδιάμεση απόφαση, με την οποία αποφασίστηκε παραμερισμός της απόφασης που εξέδωσε ο Δικαστής κ. Σολομωνίδης στις 4/11/2014, στην Εναρκτήρια Αίτηση υπ' αρ. 2092/2013, λόγω έλλειψης ορθής νομικής βάσης στην αίτηση, με αποτέλεσμα η διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης να κριθεί παράτυπη.

Καταγγελία ενώπιον του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου

70.29 Μετά την έκδοση των αποφάσεων ημερ. 4/11/2014, οι δικηγόροι της κας Ριμπολόβλεβα υπέβαλαν, στις 2/12/2014, καταγγελία ενώπιον του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου, με την οποία ζητούσαν να διαταχθεί έρευνα εναντίον του Δικαστή κ. Σολομωνίδη για πιθανή «διαπλοκή».

70.30 Στις 8/12/2014, το Ανώτατο Δικαστήριο, υπό την ιδιότητά του ως Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο (ΑΔΣ),έκρινε κατά πλειοψηφία ότι, εκκρεμούντων των εφέσεων, δεν ενδείκνυται επί του παρόντος η ενεργοποίηση πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του Δικαστή.

70.31 Μετά την απόσυρση των σχετικών εφέσεων και αντεφέσεων η οποία έλαβε χώρα στις 14/12/2015, το ΑΔΣ, ενημέρωσε τους δικηγόρους της κας Ριμπολόβλεβα για την απόφασή του ότι δεν μπορεί να ασκηθεί οποιαδήποτε πειθαρχική διαδικασία εναντίον του Δικαστή κ. Σολομωνίδη, επειδή είχε πλέον αφυπηρητήσει. Το ΑΔΣ τους ανέφερε ότι μπορούν να απευθυνθούν στον Γενικό Εισαγγελέα.

Κατάληξη

70.32 Με βάση την προσαχθείσα μαρτυρία, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης καταλήγουν, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις οι οποίες δημιουργούν εύλογη υπόνοια ότι ο **πρώην Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, κ. Χάρης Σολομωνίδης,** κατά κατάχρηση ή εκμετάλλευση του δικαστικού του αξιώματος, **συμφώνησε** με τη Δικηγορική Εταιρεία **Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.** να προσληφθεί η σύζυγός του στην εν λόγω Δικηγορική Εταιρεία, **με αντάλλαγμα** την έκδοση εκ μέρους του Δικαστή αποφάσεων υπέρ των πελατών της Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας

Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., στα πλαίσια των Εναρκτήριων αιτήσεων υπ' αρ. 2092/2013 και 2125/2013.

70.33 Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η μαρτυρία καταδεικνύει ότι την 1/11/2013, ήτοι **λίγες ημέρες μετά την έκδοση** από τον Δικαστή Σολομωνίδη δύο προσωρινών διαταγμάτων ημερ. 9/10/2013 και 14/10/2013 υπέρ των πελατών της Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., η σύζυγος του εν λόγω Δικαστή **προσλήφθηκε**, με **υψηλές απολαβές**, στην εν λόγω Δικηγορική Εταιρεία, η οποία χειριζόταν τις επίμαχες αιτήσεις. Η μαρτυρία καταδεικνύει ότι κατά τον χρόνο καταχώρισης των επίμαχων αιτήσεων, η σύζυγος του Δικαστή ήταν άνεργη. Συνεπώς, η πρόσληψη αυτή συνιστούσε σημαντικό περιουσιακό όφελος για την οικογένεια του Δικαστή κ. Σολομωνίδη.

70.34 Περαιτέρω, με βάση την προσαχθείσα μαρτυρία, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης καταλήγουν, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις οι οποίες δημιουργούν εύλογη υπόνοια ότι ο **πρώην Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, κ. Χάρης Σολομωνίδης**, η Δικηγορική Εταιρεία **Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.**, και ο δικηγόρος **Παναγιώτης Νεοκλέους**, ενδέχεται να συμφώνησαν **να αποκρύψουν και να παρεμποδίσουν την αποκάλυψη** στη διαδικασία επί της αίτησης εξαίρεσης ημερ. 13/5/2014, ότι ο πραγματικός εργοδότης της συζύγου του Δικαστή κ. Σολομωνίδη ήταν η Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., η οποία χειριζόταν τις ως άνω Εναρκτήριες αιτήσεις.

70.35 Η χρονική εγγύτητα μεταξύ της πρόσληψης (1/11/2013) και της έκδοσης από τον Δικαστή κ. Σολομωνίδη των μονομερών ενδιάμεσων διαταγμάτων τον Οκτώβριο του 2013, σε συνδυασμό με την εκ προθέσεως μη αποκάλυψη ή ανακριβή ή παραπλανητική αναφορά από τον Δικαστή Σολομωνίδη, την Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε. και τον δικηγόρο Παναγιώτη Νεοκλέους, αναφορικά με τον πραγματικό εργοδότη της συζύγου του Δικαστή, κατά τη διαδικασία εκδίκασης της αίτησης εξαίρεσης ημερ. 13/5/2014, δημιουργεί εύλογη υπόνοια ότι η πρόσληψη ενδεχομένως να συνιστούσε το **αντάλλαγμα** ή/και την **αμοιβή** ή/και το **περιουσιακό όφελος** για την ευνοϊκή μεταχείριση των πελατών της Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.

Συνεπώς, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, βάσει της ενώπιόν τους μαρτυρίας, διαπιστώνουν, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, ότι προκύπτει εύλογη υπόνοια ενδεχόμενης διάπραξης των ακόλουθων πράξεων διαφθοράς από τα πιο κάτω φυσικά και νομικά πρόσωπα:

Αδικήματα:

(Α) Χάρης Σολομωνίδης, πρώην Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας:

α) Δεκασμός δημόσιου λειτουργού (Άρθρο 100(α), του Ποινικού Κώδικα, Κεφ.154).

β) Συναλλαγές με αντιπροσώπους οι οποίες υποδηλώνουν διαφθορά (Άρθρο 3(α) του περί Πρόληψης Διαφθοράς Νόμου, Κεφ. 161).

γ) Αθέμιτη κτήση περιουσιακού οφέλους (Άρθρο 3 του Περί Αθέμιτης Κτήσης Περιουσιακού Οφέλους από Αξιωματούχους και Λειτουργούς του Δημοσίου Νόμου, του 2004 (Ν. 51(Ι)/2004).

(Β) Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.:

α) Δεκασμός δημόσιου λειτουργού (Άρθρο 100(β) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ.154),

β) Συναλλαγές με αντιπροσώπους οι οποίες υποδηλώνουν διαφθορά (Άρθρο 3(β) του περί Πρόληψης Διαφθοράς Νόμου, Κεφ. 161)

γ) Ενεργός δωροδοκία οικείων δημόσιων αξιωματούχων και εταιρική ευθύνη νομικού προσώπου (Άρθρα 2 και 18 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ποινικοποίηση της Διαφθοράς, ημερ. 27 Ιανουαρίου, 1999, η οποία κυρώθηκε με το Νόμο 23(ΙΙΙ)/2000, και συγκεκριμένα με το Άρθρο 4)

(Γ) **Παναγιώτης Νεοκλέους** (Δικηγόρος και Συνέταιρος στη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε.)

α) **Συνωμοσία για ανατροπή της πορείας της δικαιοσύνης**
(Άρθρο 121 (α) του Ποινικού Κώδικα ΚΕΦ.154)

71. Η ΣΥΛΛΗΨΗ ΤΗΣ ΡΙΜΠΟΛΟΒΛΕΒΑ
Ο ΟΛΙΓΑΡΧΗΣ ΖΗΤΑ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ
ΣΧΕΔΙΟ ΦΑΓΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΛΗΡΙΔΗ
(ΚΕΦ 1: Ο ΟΛΙΓΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΕΟΥΔΟ ΤΟΥ)

Ισχυρισμοί

71.1 Προκύπτουν ισχυρισμοί περί συντονισμένης επιχείρησης που φέρεται να οργανώθηκε με σκοπό τη σύλληψη της κας Ελένα Ριμπολόβλεβα στην Κύπρο, στο πλαίσιο των διαφορών που ανέκυψαν από τη διαδικασία αναφορικά με τους οικονομικούς όρους του διαζυγίου της με τον κ. Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς, πρόσωπα τα οποία σχετίζονταν με τον κ. Ριμπολόβλεφ, σε συνεργασία με δικηγόρους και άλλα πρόσωπα στην Κύπρο, φέρονται να προέβησαν σε ενέργειες για την παγίδευση και ποινική δίωξη της κας Ριμπολόβλεβα, αξιοποιώντας καταγγελία που υποβλήθηκε στην Αστυνομία από τον δικηγόρο κ. Παναγιώτη Νεοκλέους, εκ μέρους συγκεκριμένου εμπιστεύματος, σχετικά με πολύτιμο κόσμημα μεγάλης αξίας. Οι εν λόγω ενέργειες φέρεται να περιλάμβαναν συντονισμό, καθώς και συνεχή ενημέρωση αναφορικά με την πορεία της επιχείρησης, με κρατικούς αξιωματούχους και την Αστυνομία.

71.2 Η κα Ριμπολόβλεβα αφίχθη στην Κύπρο στις 24 Φεβρουαρίου 2014 και συνελήφθη δυνάμει εντάλματος που είχε εκδοθεί με βάση την προαναφερόμενη καταγγελία. Ωστόσο, κατά την εξέλιξη της υπόθεσης προέκυψαν στοιχεία και ισχυρισμοί που αμφισβητούσαν τη βασιμότητα των κατηγοριών, ενώ η δημοσιοποίηση της σύλληψης προσέλκυσε έντονο διεθνές ενδιαφέρον. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς το σχέδιο παρατεταμένης κράτησης της κας Ριμπολόβλεβα κατάρρευσε, και η κα Ριμπολόβλεβα αποδεσμεύτηκε. Παρά ταύτα, φέρεται ότι συνεχίστηκαν

προσπάθειες άσκησης πίεσης στην κα Ριμπολόβλεβα μέσω άλλων ενεργειών.

Ευρήματα

71.3 Στη βάση των μαρτυριών που λήφθηκαν και των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, διαπιστώνουν στο επίπεδο του **ισοζυγίου των πιθανοτήτων** τα πιο κάτω:

71.4 Το παράπονο που υποβλήθηκε στην Αστυνομία, από τον κ. Παναγιώτη Νεοκλέους ο οποίος κατά τον ουσιώδη χρόνο ήταν δικηγόρος και συνέταιρος στη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., υποβλήθηκε στο πλαίσιο για τη σύλληψη της κας Ριμπολόβλεβα, ούτως ώστε να της ασκηθεί πίεση για τη διευθέτηση των οικονομικών όρων του διαζυγίου.

71.5 Ο κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου, ο οποίος κατά τον ουσιώδη χρόνο διατελούσε ως Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας, ισχυρίστηκε ότι δεν είχε κάποιο ενδιαφέρον για την υπόθεση της κας Ριμπολόβλεβα, ότι δεν είχε σχέση με τη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., και ότι δεν γνώριζε τον κ. Παναγιώτη Νεοκλέους.

71.6 Στη βάση των ευρημάτων **(α)** της Δικαστικής Απόφασης της πολύκροτης υπόθεσης "Providencia", **(β)** της μαρτυρίας του κ. Κώστα Κληρίδη ο οποίος διατελούσε ως Γενικός Εισαγγελέας κατά τον ουσιώδη χρόνο, ότι ο κ. Ερωτοκρίτου είχε στενές σχέσεις με τον αποβιώσαντα ιδρυτή και συνέταιρο της Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., καθώς και **(γ)** από την μαρτυρία, Ανώτερης Δικηγόρου της Δημοκρατίας κατά τον ουσιώδη χρόνο, ότι είχε δει τον κ. Παναγιώτη Νεοκλέους να επισκέπτεται τη Νομική Υπηρεσία, διαπιστώθηκε η σχέση που είχε ο κ. Ερωτοκρίτου με τον κ. Παναγιώτη Νεοκλέους.

71.7 Το παράπονο που υποβλήθηκε στην Αστυνομία από τον κ. Παναγιώτη Νεοκλέους εναντίον της κας Ριμπολόβλεβα, στάλθηκε για οδηγίες στη Νομική Υπηρεσία και, κατόπιν αιτήματος του κ. Ερωτοκρίτου ο φάκελος χρεώθηκε στον ίδιο προσωπικά για οδηγίες.

71.8 Ο κ. Ερωτοκρίτου χειρίστηκε τον φάκελο προσωπικά και σκόπιμα δεν προώθησε τον φάκελο στον κ. Κληρίδη για τις οδηγίες του αλλά

διασφάλισε την άμεση επιστροφή του φακέλου στην Αστυνομία, κατά παρέκκλιση από τις καθιερωμένες διαδικασίες που εφαρμόζονταν στη Νομική Υπηρεσία.

71.9 Συγκεκριμένοι αστυνομικοί, περιλαμβανομένου και του Ανώτερου Αξιωματικού της Αστυνομίας κ. Ιωάννη Σωτηριάδη, ο οποίος κατά τον ουσιώδη χρόνο, υπηρετούσε ως υπεύθυνος του Τμήματος Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Λεμεσού, είχαν επισκεφθεί το γραφείο του κ. Ερωτοκρίτου κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο.

71.10 Διαπιστώθηκε συγκεκριμένο περιστατικό, όπου σε όχημα που επενέβαιναν η δικηγόρος της κας Ριμπολόβλεβα και η κα Ριμπολόβλεβα με κατεύθυνση προς την Ρωσική Πρεσβεία, παρακολουθούνταν από άλλο όχημα του οποίου οδηγός ήταν αστυνομικός.

71.11 Ο κ. Ανδρέας Χατζηκυριάκος, ο οποίος ήταν ο σύνδεσμος μεταξύ του τέως Προέδρου κ. Αναστασιάδη και του κ. Ριμπολόβλεφ, εμπλεκόταν στον συντονισμό της στήριξης ή της φαινομενικής στήριξης των εμπλεκόμενων κρατικών Αρχών και λειτουργών στο σχέδιο της σύλληψης της κας Ριμπολόβλεβα.

71.12 Ο τέως Πρόεδρος κ. Αναστασιάδης, είχε στενή σχέση με τον αποβιώσαντα ιδρυτή και συνέταιρο της Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε, ο οποίος ήταν ο νομικός σύμβουλος του κ. Ριμπολόβλεφ στην Κύπρο.

Κατάληξη

71.13 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, από την ενώπιόν τους μαρτυρία, κατέληξαν, στη βάση του βαθμού απόδειξης που εφαρμόζει η Αρχή, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που καταδεικνύουν τις πιο κάτω ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς:

Αδικήματα:

(Α) **Εμπορία Επηρεασμού, ως η παράγραφος 63 πιο πάνω**
(Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες στους ακόλουθους)

(α) κ. Ανδρέας Χατζηκυριάκος, ως πρόσωπο που φέρεται να ενήργησε ως Active Trader δηλαδή ως πρόσωπο που φέρεται να

παρείχε ή να διευκόλυνε την παροχή αθέμιτου πλεονεκτήματος / undue advantage σε πρόσωπο που είχε ή φερόταν να είχε επιρροή / influence στη λήψη αποφάσεων δημόσιων λειτουργιών.

(β) κ. Ντιμίτρι Ριμπολόβλεφ, ως πρόσωπο που φέρεται να ενήργησε ως Active Trader, δηλαδή ως πρόσωπο που φέρεται να παρείχε ή να προσέφερε αθέμιτο πλεονέκτημα / undue advantage σε πρόσωπο που είχε ή φερόταν να είχε επιρροή / influence στη λήψη αποφάσεων δημόσιων λειτουργιών.

(γ) Τέως Πρόεδρος κ. Νίκος Αναστασιάδης, ως πρόσωπο που φέρεται να ενήργησε ως Passive Trader / influence peddler δηλαδή ως πρόσωπο που έλαβε ή αποδέχτηκε αθέμιτο πλεονέκτημα / undue advantage, προκειμένου να ασκήσει ή να προτείνει ότι θα ασκήσει, ανάρμοστη (αθέμιτη) επιρροή / improper influence στη διαδικασία λήψης αποφάσεων δημόσιων λειτουργιών.

Οι αρμόδιοι λήπτες αποφάσεως, ήτοι στην περίπτωση αυτή, οι αρμόδιες κρατικές Αρχές και λειτουργοί που ενεπλάκησαν στο θέμα της σύλληψης της κας Ριμπολόβλεβα, αποτελούν τους Decision-maker(s) στο πλαίσιο της αξιολόγησης του αδικήματος της εμπορίας επηρεασμού / Trading in Influence και δεν βρέθηκαν υπόλογοι για το εν λόγω αδίκημα υπό την ιδιότητά τους αυτή.

- i. Περαιτέρω, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, ότι ο κ. Χατζηκυριάκος ενεργούσε ως μεσολαβητής (intermediary) μεταξύ του τέως Προέδρου κ. Αναστασιάδη και του κ. Ριμπολόβλεφ και ότι καλλιέργησε σχέση μεταξύ τους.
- ii. Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν επίσης, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, ότι υπήρξε συμφωνία μεταξύ του τέως Προέδρου κ. Αναστασιάδη και του κ. Ριμπολόβλεφ, σύμφωνα με την οποία ο κ. Ριμπολόβλεφ θα κάλυπτε το κόστος ιδιωτικής πτήσης του τέως Προέδρου από τις Βρυξέλλες στην Αθήνα στις 21/03/2014, και ότι η συμφωνία αυτή διευκολύνθηκε από τον κ. Χατζηκυριάκο.
- iii. Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης έλαβαν υπ' όψιν, προς υποστήριξη του πιο πάνω ευρήματος, μεταξύ άλλων, την απουσία καταχώρισης κράτησης από μέρος του τέως Προέδρου για πτήση επιστροφής από τις Βρυξέλλες στην Αθήνα στις 21/03/2014, την απουσία

καταγραφής πληρωμής από το Γενικό Λογιστήριο της Κυπριακής Δημοκρατίας για την ιδιωτική πτήση, καθώς και την απουσία σχετικής καταγραφής της ιδιωτικής πτήσης από την Προεδρία της Δημοκρατίας και την Πολιτική Αεροπορία.

- iv. Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης έλαβαν επίσης υπ' όψιν μαρτυρία μέλους του Διπλωματικού Γραφείου του τέως Προέδρου, σύμφωνα με την οποία συγκεκριμένη πτήση φαινόταν να είχε διευθετηθεί μέσω του κ. Χατζηκυριάκου, και υπήρξε επικοινωνία είτε απευθείας με τον ίδιο, είτε μέσω γυναίκας ξένης καταγωγής, την οποία το εν λόγω μέλος είχε την εντύπωση ότι ήταν Ρωσίδα, και η επικοινωνία αφορούσε τα διαδικαστικά / logistics της πτήσης.
- v. Στη βάση της ενώπιόν τους μαρτυρίας, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν ότι η ιδιωτική πτήση που είχε διευθετηθεί με τον κ. Ριμπολόβλεφ, μέσω του κ. Χατζηκυριάκου, προοριζόταν αρχικά να πραγματοποιηθεί από τις Βρυξέλλες προς την Αθήνα, αλλά, λόγω εγκεφαλικού επεισοδίου που υπέστη αποβιώσας Υπουργός, η πτήση πραγματοποιήθηκε απευθείας προς τη Λάρνακα.
- vi. Ο τέως Πρόεδρος κ. Αναστασιάδης δεν προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία, παρά το σχετικό αίτημα των Λειτουργών Επιθεώρησης, που να υποστηρίζουν τον ισχυρισμό του ότι οικογένεια επιχειρηματία φίλου του είχε καλύψει τα έξοδα της εν λόγω ιδιωτικής πτήσης.
- vii. Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης ζήτησαν και από την οικογένεια του επιχειρηματία φίλου του τέως Προέδρου κ. Αναστασιάδη την προσκόμιση αποδείξεων για την κάλυψη εξόδων ιδιωτικών αεροπορικών του μετακινήσεων, αίτημα στο οποίο δεν υπήρξε ανταπόκριση από μέρους της οικογένειας.

(B) Κατάχρηση Εξουσίας, ως η παράγραφος 58 πιο πάνω, στη βάση πλημμελήματος, καθότι δεν προέκυψαν στοιχεία, από τα οποία να διαπιστώνεται το ενδεχόμενο αποκόμισης άμεσου ή έμμεσου προσωπικού οικονομικού ή υλικού οφέλους
(Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες στον ακόλουθο)

κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου

- i. Ο κ. Ερωτοκρίτου, κατά τον ουσιώδη χρόνο, ήταν δημόσιος λειτουργός ο οποίος κατείχε υψηλό συνταγματικό και εισαγγελικό αξίωμα, ως Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας. Ως αναφέρεται ανωτέρω, ο κ. Ερωτοκρίτου χειριζόταν προσωπικά τον αστυνομικό φάκελο που αφορούσε το εν λόγω παράπονο εναντίον της κας Ριμπολόβλεβα.
  - ii. Εντοπίστηκαν στοιχεία από τα οποία φαίνεται ότι ο κ. Ερωτοκρίτου έδωσε μεταξύ άλλων, οδηγίες, όπως επικαιροποιηθούν τα στοιχεία που στήριζαν ισχυρισμό που περιλαμβάνονταν στον αστυνομικό φάκελο, σχετικά με την επιστροφή ιδιοκτησίας από την κα Ριμπολόβλεβα σε συγκεκριμένο εμπίστευμα (trust), ούτως ώστε να φαίνεται ότι η επιστροφή της ιδιοκτησίας, ζητήθηκε μετά από τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα, ακόμη και αν αδίκημα διαπράχθηκε στο εξωτερικό, το οποίο είχε αποτέλεσμα την στέρηση ή την παράνομη κατακράτηση περιουσίας που βρίσκεται εκτός Κύπρου και ανήκει άμεσα ή έμμεσα σε εταιρεία με εγγεγραμμένη έδρα στη Δημοκρατία ή σε εμπίστευμα (trust), τα Δικαστήρια στην Κύπρο θα έχουν δικαιοδοσία. Συνεπώς, η προαναφερόμενη τροποποίηση, καθιστούσε δυνατή την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον της κας Ριμπολόβλεβα, η οποία προηγουμένως δεν ήταν εφικτή.
  - iii. Παρεκκλίνοντας από τις καθιερωμένες διαδικασίες που εφαρμόζονταν στην Νομική Υπηρεσία, ο κ. Ερωτοκρίτου δεν προώθησε τον φάκελο στον Γενικό Εισαγγελέα, για αξιολόγηση, αλλά διασφάλισε την άμεση επιστροφή του φακέλου στην Αστυνομία.
  - iv. Περαιτέρω, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν ότι τα στοιχεία που είχαν ενώπιόν τους υποδείκνυαν άμεση παρέμβαση του κ. Ερωτοκρίτου στο περιεχόμενο της Ένορκης Δήλωσης που προσκομίστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου προς υποστήριξη της αίτησης για την έκδοση του εντάλματος σύλληψης της κας Ριμπολόβλεβα.
- (Γ) Κατάχρηση Εξουσίας, ως η παράγραφος 58 πιο πάνω, στη βάση πλημμελήματος, καθότι δεν προέκυψαν στοιχεία, από τα οποία να διαπιστώνεται το ενδεχόμενο αποκόμισης άμεσου ή έμμεσου προσωπικού οικονομικού ή υλικού οφέλους

(Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες στον ακόλουθο)

κ. Ιωάννης Σωτηριάδης

- i. Ο κ. Σωτηριάδης ως Ανώτερος Αξιωματικός της Αστυνομίας, κατά τον ουσιώδη χρόνο, κατείχε θέση στη δημόσια υπηρεσία και ασκούσε δημόσια εξουσία, και συγκεκριμένα υπηρετούσε ως υπεύθυνος του Τμήματος Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Λεμεσού.
- ii. Ο κ. Σωτηριάδης απέκρυψε σκόπιμα το αρχικό εν θέματι παράπονο από τον άμεσο προϊστάμενό του, παρά την σοβαρότητα της υποθέσεως και παρά το ότι γνώριζε πως όφειλε να τον ενημερώσει.
- iii. Σημειώνεται ότι οι Λειτουργοί Επιθεώρησης εντόπισαν ανορθόδοξες πρακτικές σε σχέση με την πορεία του φακέλου εντός τη Αστυνομίας, ωστόσο, δεν προέκυψε εύρημα σε σχέση με τις εν λόγω πρακτικές.
- iv. Υπήρχε διαρροή πληροφοριών που κατείχε η Αστυνομία, από τον κ. Σωτηριάδη προς την πλευρά του παραπονουμένου σε πραγματικό χρόνο, ενώ παράλληλα φαίνεται ότι πραγματοποιούνταν προσπάθειες από μέρους του για παρακολούθηση της κας Ριμπολόβλεβα μετά την αποφυλάκισή της. Το παράπονο που υποβλήθηκε από την δικηγόρο της Ριμπολόβλεβα για το θέμα της παρακολούθησης, δεν έτυχε διερεύνησης από την Αστυνομία ή από τον κ. Σωτηριάδη, ενώ υπεύθυνος για την εν λόγω παρακολούθηση ήταν ο κ. Σωτηριάδης.
- v. Διαπιστώθηκε σκόπιμη καθυστέρηση από μέρους του κ. Σωτηριάδη, σχετικά με την επιστροφή του διαβατηρίου της κας Ριμπολόβλεβα, σε συνεννόηση με τον αποβιώσαντα ιδρυτή και συνέταιρο της Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε. και τον κ. Παναγιώτη Νεοκλέους, παρακούντας οδηγίες του κ. Κληρίδη, όπως και τις άμεσες οδηγίες του άμεσου προϊστάμενού του, ούτως ώστε να διευκολύνει την προσπάθεια επίδοσης δικογράφων περιφρόνησης δικαστηρίου στην ίδια.
- vi. Επίσης, ο κ. Σωτηριάδης σε συνεργασία με τον αποβιώσαντα ιδρυτή και συνέταιρο της Δικηγορικής Εταιρείας Ανδρέας Νεοκλέους & Σία Δ.Ε.Π.Ε., τον κ. Παναγιώτη Νεοκλέους, και τον κ. Ερωτοκρίτου, ενεργούσε εσκεμμένα κατά τρόπο που η ποινική έρευνα εναντίον της

κας Ριμπολόβλεβα παρέμενε ανοιχτή, ούτως ώστε να υποβάλλεται πίεση σε αυτήν για τη διευθέτηση των οικονομικών όρων του διαζυγίου.

72. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΓΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ **(ΚΕΦ 2: THE OFFSHORE PRESIDENT)**

Ισχυρισμοί

- 72.1 Ο κ. Δρουσιώτης προβάλλει τον ισχυρισμό ότι η αγορά ακινήτου στη Λεμεσό από την κα Άντρη Αναστασιάδη, σύζυγο του τότε Προέδρου της Δημοκρατίας, από την Αρχιεπισκοπή Κύπρου, εντασσόταν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο σχέσεων μεταξύ του τότε Προέδρου και της Αρχιεπισκοπής.
- 72.2 Σύμφωνα με τον ισχυρισμό, τον Απρίλιο του 2014 δημοσιεύθηκε σε εφημερίδα, συμβόλαιο αγοράς ακινήτου της Αρχιεπισκοπής από την κα Αναστασιάδη. Το ακίνητο βρισκόταν στη Λεμεσό, και, κατά τον κ. Δρουσιώτη, η τιμή αγοράς ήταν χαμηλή για την περιοχή και το μέγεθος του ακινήτου.
- 72.3 Ο κ. Δρουσιώτης συνδέει την αγορά αυτή με τη σχέση του τότε Προέδρου με τον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο Β΄. Υποστηρίζει ότι ο Αρχιεπίσκοπος υπέβαλλε συχνά οικονομικά αιτήματα προς τον τότε Πρόεδρο και ότι ο τελευταίος συνήθως τα ικανοποιούσε.
- 72.4 Στο πλαίσιο αυτό, ο κ. Δρουσιώτης αναφέρεται και σε προηγούμενη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία εγκρίθηκε η παραχώρηση προς την Αρχιεπισκοπή κρατικής γης μεγάλης αξίας στην Αγία Νάπα. Η παραχώρηση έγινε ως αποζημίωση για Εκκλησιαστική γη στην Έγκωμη, η οποία είχε απαλλοτριωθεί από το Κράτος.
- 72.5 Κατά τον κ. Δρουσιώτη, η παραχώρηση κρατικής γης στην Αρχιεπισκοπή ήταν παράνομη ή αντικανονική, επειδή, όπως ισχυρίζεται, η Αρχιεπισκοπή δεν δικαιούτο να λάβει κρατική γη ως αντάλλαγμα, αλλά μόνο χρηματική αποζημίωση. Ο ίδιος παρουσιάζει την προηγούμενη αυτή απόφαση υπέρ της Αρχιεπισκοπής και την

μεταγενέστερη αγορά ακινήτου από την κα Αναστασιάδη ως δύο γεγονότα που δεν ήταν άσχετα μεταξύ τους.

Ευρήματα

- 72.6 Στις 11 Ιουλίου 2013 συνεδρίασε η αρμόδια Διυπουργική Επιτροπή (Επιτροπή) για θέματα παραχώρησης, ανταλλαγής ή εκμίσθωσης κρατικής γης. Ο κ. Νίκος Κουγιάλης συμμετείχε στη Επιτροπή υπό την ιδιότητά του ως τότε Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
- 72.7 Η Επιτροπή εξέτασε, μεταξύ άλλων, αίτημα της Αρχιεπισκοπής Κύπρου για παραχώρηση κρατικής γης στην Αγία Νάπα. Η γη αυτή ζητήθηκε ως μέρος της αποζημίωσης που όφειλε το κράτος στην Αρχιεπισκοπή για Εκκλησιαστική γη στην Έγκωμη, η οποία είχε απαλλοτριωθεί.
- 72.8 Η Επιτροπή αποφάσισε να εισηγηθεί την έγκριση του αιτήματος ως «εξαιρετική περίπτωση». Το θέμα στάλθηκε στη συνέχεια στο Υπουργικό Συμβούλιο για τελική απόφαση. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εισήγηση στις 10 Οκτωβρίου 2013.
- 72.9 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν ότι η Αρχιεπισκοπή μπορούσε, καταρχήν, να ζητήσει αποζημίωση με τη μορφή κρατικής γης και όχι μόνο με χρήματα. Επομένως, το πρόβλημα δεν ήταν από μόνο του ότι ζητήθηκε και εξετάστηκε η παραχώρηση γης.
- 72.10 Σύμφωνα με την απόφαση, η Αρχιεπισκοπή θα λάμβανε κρατικά τεμάχια στην Αγία Νάπα με αναγραφόμενη αξία €5.712.000. Προβλεπόταν επίσης να της καταβληθούν επιπλέον €280.000, ώστε να καλυφθεί πλήρως το υπόλοιπο της αποζημίωσης που της οφειλόταν.
- 72.11 Από τα μεταγενέστερα στοιχεία του Κτηματολογίου προέκυψε ότι τα οκτώ τεμάχια που τελικά μεταβιβάστηκαν στην Αρχιεπισκοπή είχαν, με βάση τη γενική εκτίμηση του 2013, αξία €10.638.300.
- 72.12 Η διαφορά ήταν μεγάλη. Η αξία της γης που τελικά μεταβιβάστηκε εμφανίζεται σχεδόν €5 εκατομμύρια μεγαλύτερη από την αξία που είχε παρουσιαστεί κατά τη διαδικασία λήψης της Απόφασης.

72.13 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν ότι στον Διοικητικό Φάκελο της διαδικασίας, όπως αυτός προσκομίστηκε ενώπιόν τους, δεν υπήρχε Έκθεση Εκτίμησης, μεθοδολογία ή άλλο υποστηρικτικό υλικό που να εξηγεί πώς είχε προέκυψε η αξία των €5.712.000.

72.14 Το ποσό αυτό εμφανιζόταν ως συνολικό ποσό, χωρίς αναλυτική εξήγηση. Δεν υπήρχε επίσης επαρκής αιτιολόγηση για τη διαδικασία με την οποία δημιουργήθηκαν τα συγκεκριμένα τεμάχια που τελικά μεταβιβάστηκαν στην Αρχιεπισκοπή, ούτε για την επιμέρους αποτίμησή τους.

72.15 Για τον λόγο αυτό, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης έκριναν ότι η παρουσίαση της αποτίμησης χωρίς τα αναγκαία υποστηρικτικά στοιχεία εμπόδιζε τον αποτελεσματικό έλεγχο της συναλλαγής. Η εκτίμηση των Λειτουργών Επιθεώρησης ήταν ότι η Επιτροπή ενέκρινε την παραχώρηση κρατικής γης μεγάλης αξίας, χαρακτηρίζοντας την υπόθεση ως «εξαιρετική», χωρίς δέουσα αιτιολογία στον Διοικητικό Φάκελο της διαδικασίας και χωρίς επαρκή τεκμηρίωση της αποτίμησης.

72.16 Ως μέλος της Επιτροπής, ο κ. Κουγιάλης συμμετείχε στην εισήγηση για έγκριση της παραχώρησης. Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης έκριναν ότι, υποστηρίζοντας την εισήγηση χωρίς να διασφαλιστεί ότι η αξία της γης και η «εξαιρετική» μεταχείριση να ήταν δέοντως αιτιολογημένη, ενδέχεται να άσκησε την εξουσία του με αυθαίρετο τρόπο.

72.17 Η πιθανή βλάβη στο δημόσιο συμφέρον προκύπτει από το γεγονός ότι το Κράτος φαίνεται να παραχώρησε στην Αρχιεπισκοπή γη πολύ μεγαλύτερης αξίας από εκείνη που είχε παρουσιαστεί τότε στα αρμόδια όργανα. Συνεπώς, η Δημοκρατία ενδέχεται να υπέστη σοβαρή απώλεια κρατικής περιουσίας.

72.18 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης δεν εντόπισαν μαρτυρία ότι ο κ. Κουγιάλης αποκόμισε προσωπικό όφελος από τη διαδικασία.

Κατάληξη

72.19 Στη βάση των πιο πάνω Ευρημάτων, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, καταλήγουν στα πιο κάτω πρόσωπα καταλογίζοντάς τους ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς:

(Α) Πρώην Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, κ. Νίκος Κουγιάλης, για το ενδεχόμενο πλημμέλημα της κατάχρησης εξουσίας ως η παράγραφος 58, πιο πάνω.

Δεν εντοπίστηκε μαρτυρία ότι ο κ. Κουγιάλης αποκόμισε, άμεσα ή έμμεσα, προσωπικό όφελος από τη διαδικασία λήψης της απόφασης. Για τον λόγο αυτό, η πιθανή κατάχρηση εξουσίας που εξετάζεται δεν συνιστά κακούργημα, αλλά πλημμέλημα.

**73. Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ FOCUS
(ΚΕΦ 2: THE OFFSHORE PRESIDENT)**

Ισχυρισμοί

73.1 Ο κ. Μακάριος Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι, μετά την οικονομική κρίση του 2013, ο αποβιώσας Ανδρέας Βγενόπουλος θεωρείτο, κατά την κοινή γνώμη, ένα από τα βασικά πρόσωπα που συνδέονταν με την κατάρρευση της Λαϊκής Τράπεζας, η οποία αποτέλεσε έναν από τους παράγοντες που οδήγησαν στην οικονομική κρίση της Κύπρου. Ισχυρίζεται επίσης ότι, πριν από την κατάρρευση της Λαϊκής, ο αποβιώσας κ. Βγενόπουλος διατηρούσε στενές σχέσεις με μεγάλο μέρος του πολιτικού συστήματος και ότι, μέσω χρημάτων της Λαϊκής, χρηματοδοτούσε πολιτικά κόμματα και μέσα ενημέρωσης, τα οποία, κατά τον ισχυρισμό του, του παρείχαν προστασία.

73.2 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι η εταιρεία Focus Maritime χρησιμοποιήθηκε ως όχημα μέσω του οποίου ο κ. Βγενόπουλος χρηματοδοτούσε πολιτικά κόμματα και πρόσωπα εξουσίας ή επιρροής στην Κύπρο. Ισχυρίζεται ειδικότερα ότι οι πρώτες διαρροές για τη Focus αφορούσαν τον πρώην Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, κ. Χριστόδουλο Χριστοδούλου, ο οποίος φερόταν να είχε λάβει €1.000.000 μέσω της Focus, αλλά ότι, κατά τον ισχυρισμό του, ο πραγματικός σκοπός των διαρροών ήταν να σταλεί μήνυμα στον κ. Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος, κατά τον ισχυρισμό του κ. Δρουσιώτη, είχε επίσης δωροδοκηθεί από τον κ. Βγενόπουλο μέσω της ίδιας εταιρείας.

73.3 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι, γύρω στα μέσα Απριλίου 2014, δημοσιεύματα ανέφεραν ότι πολιτικά κόμματα είχαν λάβει χρηματοδότηση από τον κ. Βγενόπουλο μέσω της Focus Maritime και ότι, ειδικά για τον ΔΗΣΥ, το ποσό ανερχόταν σε €500.000. Ισχυρίζεται ότι ο ΔΗΣΥ παραδέχθηκε μόνο τη λήψη ποσού €50.000, ενώ το υπόλοιπο ποσό αποκρύφθηκε μέσω ενδιάμεσων εταιρειών.

73.4 Σύμφωνα με τον κ. Δρουσιώτη, στις 21 Ιανουαρίου 2008 ο κ. Μιχάλης Ζολώτας, ως διευθυντής της Focus Maritime, έδωσε εντολή στη Marfin Egnatia για μεταφορά €500.000 σε λογαριασμό του ΔΗΣΥ στην Τράπεζα Κύπρου. Στη συνέχεια, στις 25 Ιανουαρίου 2008, ο κ. Ζολώτας ζήτησε την ακύρωση της εντολής, ισχυριζόμενος ότι είχε γίνει λάθος με ένα μηδενικό και ότι η πρόθεσή του ήταν να μεταφέρει €50.000 και όχι €500.000. Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι η εξήγηση αυτή ήταν προσχηματική.

73.5 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι, στις 12 Φεβρουαρίου 2008, έγιναν δύο νέες μεταφορές από τη Focus Maritime: η πρώτη, ύψους €50.000, απευθείας προς τον ΔΗΣΥ, και η δεύτερη, ύψους €450.000, προς την εταιρεία Rizokarpasso Shipping Ltd στην Ελλάδα. Ισχυρίζεται ότι τα €50.000 δικαιολογήθηκαν ως οικονομική ενίσχυση προς τον ΔΗΣΥ, ενώ τα €450.000 μεταφέρθηκαν στη συνέχεια στην A&L Ship Holdings Ltd στην Κύπρο.

73.6 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι η A&L Ship Holdings Ltd δεν ήταν εγγεγραμμένη στον Έφορο Εταιρειών, δεν είχε εμφανή εμπορική δραστηριότητα και είχε τα χαρακτηριστικά εταιρείας κέλυφος, η οποία χρησιμοποιήθηκε απλώς για τη διακίνηση των χρημάτων.

73.7 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι η εκδοχή πως οι €450.000 χρησιμοποιήθηκαν για αεροπορικά εισιτήρια ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ δεν αποδείχθηκε επαρκώς, διότι, κατά τον ίδιο, η αστυνομική έκθεση βασίστηκε σε καταθέσεις που επιβεβαίωναν την εκδοχή του κ. Αναστασιάδη, χωρίς να περιλαμβάνει τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία, όπως τιμολόγια για τα εισιτήρια ή αποδείξεις εμβασμάτων.

73.8 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι αυτό που πραγματικά συνέβη ήταν ότι ο κ. Βγενόπουλος συμφώνησε να στηρίξει οικονομικά την προεκλογική

εκστρατεία του ΔΗΣΥ με €500.000, αλλά ο κ. Αναστασιάδης ήθελε, κατά τον ισχυρισμό του, να λάβει ο ίδιος τα χρήματα. Ισχυρίζεται ότι, μετά από παρέμβαση του κ. Αναστασιάδη προς τον κ. Βγενόπουλο, ο κ. Ζολώτας επινόησε την εκδοχή του λάθους με το μηδενικό, κατέθεσε μόνο €50.000 στον ΔΗΣΥ και, κατόπιν οδηγιών του κ. Αναστασιάδη, κατέθεσε τα υπόλοιπα €450.000 στη Rizokarpasso Shipping Ltd. Ισχυρίζεται περαιτέρω ότι τα χρήματα μεταφέρθηκαν στην A&L Ship Holdings Ltd και από εκεί κατέληξαν στον κ. Αναστασιάδη.

- 73.9 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται επίσης ότι, πέραν των €500.000, η Focus Maritime κατέθεσε στις 4 Ιουνίου 2009 επιπρόσθετο ποσό €100.000 στη Rizokarpasso Shipping Ltd. Σύμφωνα με τον ίδιο, η εκδοχή ότι το ποσό αυτό στάλθηκε, κατόπιν οδηγιών του ΔΗΣΥ, σε Κύπριο επιχειρηματία και στη συνέχεια δόθηκε στον ΔΗΣΥ δεν τεκμηριώθηκε επαρκώς και βασίστηκε σε μαρτυρία χωρίς ουσιαστικά υποστηρικτικά στοιχεία. Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι τα €100.000 κατέληξαν προσωπικά στον κ. Αναστασιάδη ή στο δικηγορικό του γραφείο.
- 73.10 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται συνολικά ότι ο κ. Αναστασιάδης αποκόμισε προσωπικά τουλάχιστον €550.000 από χρήματα που, κατά τον ίδιο, προέρχονταν από τον κ. Βγενόπουλο μέσω της Focus Maritime.
- 73.11 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι η Focus δικαιολόγησε τη μεταφορά των €100.000 ως ναυτιλιακό μέρισμα, αλλά ότι η αιτιολογία αυτή ήταν ψευδής ή προσχηματική και δεν υποστηριζόταν από τα αναγκαία έγγραφα. Ισχυρίζεται επίσης ότι ψευδείς αιτιολογίες χρησιμοποιήθηκαν και για να δικαιολογηθεί η μεταγενέστερη κατάληξη του ποσού στον κ. Αναστασιάδη ή στο δικηγορικό του γραφείο.
- 73.12 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι η αστυνομική διερεύνηση της υπόθεσης Focus δεν ήταν πραγματική και ανεξάρτητη έρευνα, αλλά μια στημένη διαδικασία που ακολούθησε την εκδοχή του κ. Αναστασιάδη. Ισχυρίζεται ότι, ενώ η χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων δεν αποτελούσε τότε ποινικό αδίκημα, η υπόθεση έπρεπε να εξεταστεί ως πιθανή νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, λόγω της προέλευσης των χρημάτων, της διακίνησής τους μέσω ενδιάμεσων εταιρειών και της φερόμενης απόκρυψης της πραγματικής τους κατάληξης.

73.13 Ο κ. Δρουσιώτης ισχυρίζεται ότι ο τρόπος διακίνησης των χρημάτων από τη Focus προς τη Rizokarpasso Shipping Ltd, στη συνέχεια προς την A&L Ship Holdings Ltd και, κατά τον ισχυρισμό του, προς τον κ. Αναστασιάδη, αποτελούσε κλασική περίπτωση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ισχυρίζεται ακόμη ότι τα χρήματα προέρχονταν από κεφάλαια της Λαϊκής Τράπεζας, τα οποία είχαν χαθεί εις βάρος των καταθετών.

Ευρήματα

73.14 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, με βάση τη μαρτυρία και τα έγγραφα που εξέτασαν, δεν εντόπισαν μαρτυρία που να τεκμηριώνει τον ισχυρισμό ότι το ποσό των €450.000 κατέληξε σε προσωπικούς λογαριασμούς του τέως Προέδρου κ. Νίκου Αναστασιάδη.

73.15 Αντίθετα, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι το ποσό των €450.000, το οποίο προήλθε από τη Focus Maritime και μεταφέρθηκε αρχικά στη Rizokarpasso Shipping Ltd, μεταφέρθηκε στη συνέχεια μέσω της A&L Shipholding Ltd στην εταιρεία Holiday Tours, για κάλυψη εξόδων αεροπορικών εισιτηρίων ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ κατά τις προεδρικές εκλογές του 2008.

73.16 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν περαιτέρω ότι η αρχική εντολή μεταφοράς €500.000 προς τον ΔΗΣΥ ανακλήθηκε και ότι η μεταγενέστερη εξήγηση περί «λάθους με ένα μηδενικό» χρησιμοποιήθηκε ως αιτιολογία για την επιστροφή του ποσού των €450.000 στη Focus Maritime. Σύμφωνα με τα ευρήματα, η μεταγενέστερη διαδρομή των χρημάτων, με χωριστή καταβολή €50.000 προς τον ΔΗΣΥ και μεταφορά €450.000 μέσω Rizokarpasso Shipping Ltd και A&L Shipholding Ltd προς Holiday Tours, επιβεβαιώνεται από τα έγγραφα της αστυνομικής διερεύνησης.

73.17 Ως προς τον ισχυρισμό ότι η A&L Shipholding Ltd ήταν εταιρεία χωρίς πραγματική υπόσταση και χρησιμοποιήθηκε απλώς ως εταιρεία-κέλυφος, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέγραψαν από μαρτυρία ότι η εταιρεία ήταν εγγεγραμμένη στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους, διατηρούσε λογαριασμό στην Κύπρο, είχε υπάρξει πλοιοκτήτρια εταιρεία

και είχε καταστεί ανενεργή μετά την πώληση του πλοίου που κατείχε. Η μαρτυρία αυτή λήφθηκε υπόψη σε συνδυασμό με τη διαδρομή των χρημάτων και τα υπόλοιπα έγγραφα της υπόθεσης.

73.18 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης δεν εντόπισαν επίσης έγγραφα ή άλλη επαρκή μαρτυρία που να τεκμηριώνει τον ισχυρισμό ότι το επιπρόσθετο ποσό των €100.000, το οποίο δικαιολογήθηκε από τη Focus Maritime ως «ναυτιλιακό μέρισμα», κατέληξε σε προσωπικό λογαριασμό του τέως Προέδρου ή ότι το δικηγορικό του γραφείο εξέδωσε τιμολόγιο αναδρομικά προς τον ΔΗΣΥ για να δικαιολογηθεί η είσπραξη του ποσού αυτού.

73.19 Σύμφωνα με τα ευρήματα, το ποσό των €100.000 μεταφέρθηκε από τη Focus Maritime στη Rizokarpasso Shipping Ltd και, στη συνέχεια, κατόπιν οδηγιών που, κατά μαρτυρία, δόθηκαν από τον τέως Πρόεδρο κ. Νίκο Αναστασιάδη, μεταφέρθηκε σε Κύπριο επιχειρηματία, για περαιτέρω παράδοσή του στον ΔΗΣΥ. Ο επιχειρηματίας φέρεται να ανέφερε ότι ενήργησε για λογαριασμό του ΔΗΣΥ και ότι διέθεσε το ποσό στο κόμμα για εκλογικούς σκοπούς.

73.20 Παρά τα πιο πάνω, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι η Focus Maritime Corp χρησιμοποιήθηκε ως όχημα μέσω του οποίου ο αποβιώσας Ανδρέας Βγενόπουλος, σε συνεργασία με άλλα μέλη της διοίκησης της Λαϊκής Τράπεζας, περιλαμβανομένων στελεχών της Marfin Egnatia Bank, προέβαινε σε πληρωμές προς πολιτικά κόμματα και άλλα πρόσωπα εξουσίας στην Κύπρο, επί των οποίων, σύμφωνα με τα ευρήματα, επιθυμούσε να ασκήσει επιρροή.

73.21 Σε σχέση με τον τέως Πρόεδρο κ. Νίκο Αναστασιάδη, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι προκύπτει ενδεχόμενη διάπραξης του αδικήματος της κατάχρησης εξουσίας. **Το εύρημα αυτό βασίζεται, μεταξύ άλλων, στη μαρτυρία ότι, ενώ η διερεύνηση της υπόθεσης Focus Maritime βρισκόταν σε εξέλιξη, ο κ. Αναστασιάδης συναντήθηκε και επικοινωνήσε τηλεφωνικά με τον τότε Γενικό Εισαγγελέα κ. Κώστα Κληρίδη, εκφράζοντας έντονη δυσαρέσκεια για την πορεία της έρευνας και ζητώντας τον τερματισμό ανακρίσεων, με την αιτιολογία ότι δεν είχαν εντοπιστεί ποινικά αδικήματα.**

73.22 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης έκριναν ότι η παρέμβαση αυτή ενδέχεται να συνιστά ακατάλληλη άσκηση εκτελεστικής πίεσης προς τη Νομική Υπηρεσία, η οποία είναι συνταγματικά ανεξάρτητη, και ότι μπορούσε να επηρεάσει την ακεραιότητα της έρευνας, την ορθή απονομή της δικαιοσύνης και το δημόσιο συμφέρον.

73.23 Σε σχέση με τον τέως Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα κ. Ρίκκο Ερωτοκρίτου, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι προκύπτει εύλογη υπόνοια διάπραξης του αδικήματος της κατάχρησης εξουσίας. **Σύμφωνα με τα ευρήματα, ο κ. Ερωτοκρίτου παρενέβη στην αστυνομική διερεύνηση της υπόθεσης Focus Maritime, ζητώντας να του παραδοθούν τα πρωτότυπα τεκμήρια που αφορούσαν τη χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων από τη Focus και δίνοντας οδηγίες όπως οι ερευνητές να μην κρατήσουν αντίγραφα.**

73.24 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης έλαβαν επίσης υπ'όψιν τη μαρτυρία ότι, όταν το αίτημά του δεν έγινε αποδεκτό, ο κ. Ερωτοκρίτου άσκησε πίεση ή απείλησε με επαγγελματικές συνέπειες τον τότε επικεφαλής της ανακριτικής ομάδας. Έκριναν ότι τέτοια συμπεριφορά ήταν πρωτοφανής και δεοντολογικά ανεπίτρεπτη, καθώς μπορούσε να επηρεάσει τη διαχείριση των τεκμηρίων, την αλυσίδα φύλαξης της μαρτυρίας και την ανεξαρτησία της έρευνας.

73.25 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης δεν εντόπισαν μαρτυρία ότι ο κ. Ερωτοκρίτου αποκόμισε προσωπικό οικονομικό ή άλλο όφελος από τις ενέργειές του.

Κατάληξη

73.26 Στη βάση των πιο πάνω Ευρημάτων, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης καταλήγουν στα πιο κάτω πρόσωπα καταλογίζοντάς τους ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς:

Αδικήματα:

- (A) Τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Νίκος Αναστασιάδης, για το ενδεχόμενο κακούργημα της κατάχρησης εξουσίας ως η παράγραφος 58, πιο πάνω

Η μαρτυρία ότι ενδεχομένως να υπήρχε προσωπικό ή πολιτικό όφελος στο να σταματήσει μια έρευνα που θα μπορούσε να αποκαλύψει πιθανή εμπλοκή του τέως Προέδρου στην εξασφάλιση χρηματοδότησης για το ΔΗΣΥ, συνιστά την ενδεχόμενη κατάχρηση εξουσίας ως κακούργημα.

(B) Τέως Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας, κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου, για το ενδεχόμενο πλημμέλημα της κατάχρησης εξουσίας ως η παράγραφος 58, πιο πάνω

Δεν εντοπίστηκε μαρτυρία ότι ο κ. Ερωτοκρίτου αποκόμισε, άμεσα ή έμμεσα, προσωπικό όφελος από τη παρέμβαση στην έρευνα, και για τον λόγο αυτό, η ενδεχόμενη κατάχρηση εξουσίας, δεν συνιστά κακούργημα, αλλά πλημμέλημα.

**74. ΟΙ ΜΙΖΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
(ΚΕΦ 2: THE OFFSHORE PRESIDENT)**

Ισχυρισμός

74.1 Προβάλλεται ισχυρισμός για φοροδιαφυγή από τον τέως Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Αναστασιάδη και το Δικηγορικό Γραφείο Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι, μέσω αδήλων εσόδων από προμήθειες που λάμβανε από Κυπριακές τράπεζες, για την παραπομπή πελατών σε αυτές. Κατά τον ισχυρισμό, τα ποσά αυτά διοχετεύονταν στο εξωτερικό, χωρίς να δηλώνονται και χωρίς να φορολογούνται στην Κύπρο.

Ευρήματα

74.2 Στη βάση των μαρτυριών που λήφθηκαν και των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, διαπιστώνουν στο επίπεδο του ισοζυγίου των πιθανοτήτων τα πιο κάτω:

74.3 Κατά την περίοδο της φούσκας στο Κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα και της προσπάθειας προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων, άνθισε στην Κύπρο, η δράση των διαμεσολαβητών (introducers).

74.4 Ο διαμεσολαβητής ήταν το πρόσωπο ή η εταιρεία συνήθως δικηγορικό ή λογιστικό γραφείο, που παρέπεμπε ξένους πελάτες στις κυπριακές τράπεζες για άνοιγμα λογαριασμών και διενέργεια τραπεζικών εργασιών. Ως αντιπαροχή, οι τράπεζες κατέβαλλαν προμήθειες ή άλλα οικονομικά οφέλη, τα οποία καθορίζονταν συνήθως μετά από διαπραγμάτευση και συνδέονταν με την εργασία και τα έσοδα που έφερνε κάθε διαμεσολαβητής στην τράπεζα.

74.5 Οι προμήθειες ή άλλα οικονομικά οφέλη δεν καθορίζονταν με ενιαίο ή σταθερό τρόπο, αλλά συνήθως μετά από ξεχωριστή διαπραγμάτευση με κάθε διαμεσολαβητή, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία που έφερνε στην τράπεζα και την κερδοφορία που δημιουργούσε

74.6 Το δικηγορικό γραφείο Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι, ήταν από τους μεγαλύτερους διαμεσολαβητές της Τράπεζας Κύπρου και λάμβανε σημαντικά ποσά ως προμήθειες. Περαιτέρω, υπήρξε μαρτυρία ότι η Λαϊκή Τράπεζα κατέβαλλε επίσης προμήθειες σε introducers, περιλαμβανομένου του εν λόγω γραφείου, χωρίς όμως να εντοπιστούν πλήρη τραπεζικά αρχεία της Λαϊκής που να επιβεβαιώνουν το ύψος τέτοιων πληρωμών. Από τα στοιχεία της Τράπεζας Κύπρου προέκυψε επίσης ότι κάποιες πληρωμές που συνδέονταν με προμήθειες του εν λόγω γραφείου δεν καταβλήθηκαν απευθείας στο δικηγορικό γραφείο, αλλά σε υπεράκτιες εταιρείες στις Βρετανικές Παρθένους Νήσους, περιλαμβανομένων των Masterton International Corp. και Truro Investments Ltd, τις οποίες τα τραπεζικά αρχεία συνέδεαν με το δικηγορικό γραφείο ή / και με ξένους συνεργάτες του.

74.7 Ενώ, ο τέως Πρόεδρος κ. Αναστασιάδης και οι Συνεταίροι του στο δικηγορικό γραφείο Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι, κ. Στάθης Λεμής και κ. Φάνος Φιλίππου ισχυρίζονταν ότι ο τέως Πρόεδρος κ. Αναστασιάδης είχε την ιδιότητα του «σιωπηλού συνεταίρου», εντούτοις από την ιδιωτική Συμφωνία Συνεταιρισμού ημερομηνίας 9 Σεπτεμβρίου, 2001, καθώς και από τα στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών, προκύπτει ότι ο ίδιος «φέρει τη γενική ευθύνη εποπτείας των εργασιών του Συνεταιρισμού» και ότι ο εν λόγω ρόλος διατηρήθηκε μέχρι την παραίτησή του ως γενικού συνεταίρου στις 26 Φεβρουαρίου, 2013.

- 74.8 Ο τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Αναστασιάδης είχε προσωπική και καθοριστική εμπλοκή στις διαπραγματεύσεις του δικηγορικού γραφείου με κυπριακές τράπεζες, αναφορικά με το ύψος των προμηθειών που θα καταβάλλονταν στο γραφείο ως introducer.
- 74.9 Στα τέλη του 2011, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν, στο ισοζύγιο των πιθανοτήτων, ότι πραγματοποιήθηκε συναλλαγή ύψους €250.000 από τη Λαϊκή Τράπεζα προς όφελος του κ. Αναστασιάδη, η οποία φέρεται να προοριζόταν ως οικονομική στήριξη για την προεκλογική του εκστρατεία του 2013 και να παρουσιάστηκε παραπλανητικά ως αμοιβή ή προμήθεια.
- 74.10 Σύμφωνα με τη μαρτυρία που αξιολόγησαν οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, το ποσό των €250.000 φέρεται να συμφωνήθηκε μεταξύ του Ανδρέα Βγενόπουλου και του κ. Αναστασιάδη ως οικονομική στήριξη για την προεκλογική εκστρατεία του 2013. Κατά την ίδια μαρτυρία, ο κ. Αναστασιάδης ζήτησε το ποσό να παρουσιαστεί ως αμοιβή ή προμήθεια, αξιοποιώντας την πρακτική της Λαϊκής Τράπεζας να καταβάλλει introducer fees.
- 74.11 Για την εν λόγω πληρωμή, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν ότι χρησιμοποιήθηκαν δύο εικονικά τιμολόγια, ύψους €160.000 και €90.000, μέσω των οποίων η πληρωμή παρουσιάστηκε παραπλανητικά ως introducer fees και διοχετεύθηκε σε υπεράκτια εταιρεία-κέλυφος στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους, προκειμένου να αποκρυβεί η πραγματική φύση και ο δικαιούχος της συναλλαγής.
- 74.12 Ο κ. Ευθύμιος Μπουλούτας, Διευθύνων Σύμβουλος της Λαϊκής Τράπεζας, φέρεται, σύμφωνα με τη μαρτυρία που αποδέχθηκαν οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, να έδωσε οδηγίες για τη διεκπεραίωση της πληρωμής των €250.000 και να υπέγραψε ή να ενέκρινε τα σχετικά εικονικά τιμολόγια.
- 74.13 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης διαπίστωσαν ότι υπήρχαν στοιχεία που συνέδεαν τις εταιρείες Masterton International Corp. και Truro Investments Ltd με το δικηγορικό γραφείο «Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεργάτες» και τους συνεργάτες του γραφείου. Οι αρνήσεις του κ. Στάθη Λεμή και του κ. Φάνου Φιλίππου ότι γνώριζαν τις εταιρείες αυτές κρίθηκαν ότι έρχονται σε αντίθεση με τα έγγραφα που προσκομίστηκαν. Η διαπίστωση αυτή αφορά τη διαδρομή των προμηθειών μέσω των

υπεράκτιων εταιρειών, χωρίς να συνδέεται άμεσα με την ειδική πληρωμή των €250.000 από τη Λαϊκή Τράπεζα.

Κατάληξη

74.14 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, από την ενώπιόν τους μαρτυρία, κατέληξαν, στη βάση του βαθμού απόδειξης που εφαρμόζει η Αρχή, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που καταδεικνύουν τις πιο κάτω ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς:

Αδικήματα:

1. Εμπορία Επηρεασμού ως η παράγραφος 63 πιο πάνω (Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες στους ακόλουθους)

(Α) Τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης

Ο κ. Νίκος Αναστασιάδης ενώ κατείχε το αξίωμα του Βουλευτή και ταυτόχρονα τη θέση του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού (ΔΗΣΥ), καταχράστηκε την επιρροή που δυνατό να ασκούσε σε άλλα πρόσωπα στη λήψη αποφάσεων και ενεργώντας ως πωλητής επιρροής (influence peddler), επιδίωξε την παραπλανητική κατηγοριοποίηση συναλλαγής με την Λαϊκή Τράπεζα, προκειμένου να αποκρυβεί η πραγματική φύση και ο δικαιούχος αυτής.

Συγκεκριμένα, εκμεταλλευόμενος την πρακτική των Τραπεζών να καταβάλλουν προμήθεια για πελάτες που παραπέμφθηκαν στην Τράπεζα από διαμεσολαβητές, έλαβε ποσά από την Λαϊκή Τράπεζα για υποστήριξη στην προεκλογική του εκστρατεία στις Προεδρικές εκλογές του 2013, με πρόσχημα τις εν λόγω προμήθειες, οι οποίες κατηγοριοποιήθηκαν παραπλανητικά στα λογιστικά βιβλία της τράπεζας ως «introducer fees», ήτοι προμήθεια για πελάτες που παραπέμφθηκαν στην Τράπεζα. Λαμβάνοντας τα σχετικά ποσά τα οποία αποτελούν παράτυπο πλεονέκτημα, ο κ. Νίκος Αναστασιάδης εμπλέκεται στην παθητική εμπορία επιρροής.

(B) **κ. Ευθύμιος Μπουλούτας, Διευθύνων Σύμβουλος της Λαϊκής Τράπεζας**

Ενώ τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι η συμφωνία για την παροχή της συνεισφοράς της πολιτικής εκστρατείας ύψους €250.000 στον τέως Πρόεδρο κ. Αναστασιάδη, προήλθε από στέλεχος της Λαϊκής Τράπεζας που έχει αποβιώσει, ο κ. Μπουλούτας, ως Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας, επιτρέποντας τη χρήση τραπεζικών κεφαλαίων για συγκαλυμμένη πολιτική συνεισφορά, παραβίασε το θεσμοθετημένο και καταπιστευματικό καθήκον προς το τραπεζικό ίδρυμα, τους μετόχους του, τους καταθέτες του και στο ρυθμιστικό πλαίσιο, που ήταν εγγενώς συνδεδεμένες με το αξίωμά του. Συγκεκριμένα, ο κ. Μπουλούτας παρέχοντας τα σχετικά ποσά στον κ. Νίκο Αναστασιάδη, τα οποία αποτελούν παράτυπο πλεονέκτημα, εμπλέκεται στην ενεργητική εμπορία επιρροής.

Σύμφωνα με το **Άρθρο 20 του Ποινικού Κώδικα (Κεφ. 154)**, μεταξύ άλλων, η διευκόλυνση και η παροχή βοήθειας στη διάπραξη ενός αδικήματος, αποτελούν συμμετοχή στη διάπραξη του εν λόγω αδικήματος και τα άτομα που τελούν τις εν λόγω ενέργειες, δύναται να διωχτούν ως αυτουργοί. Ο κ. Μπουλούτας υπογράφοντας τα εικονικά τιμολόγια, ενήργησε ως συνεργός που διευκόλυνε ενεργά την παροχή «αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος» και την ολοκλήρωση της συμφωνίας μεταξύ του τέως Προέδρου κ. Αναστασιάδη και του στελέχους της Λαϊκής Τράπεζας που έχει αποβιώσει, καθιστώντας τον ποινικά υπεύθυνο ως κύριο δράστη.

(Γ) **Συνεταίροι Δικηγορικής Εταιρείας Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι κ. Στάθης Λεμής & κ. Φάνος Φιλίππου και Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι**

Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, στη βάση περιστατικής μαρτυρίας και εγγράφων που αφορούσαν τη διαχείριση του δικηγορικού γραφείου, τη χρήση υπεράκτιων εταιρειών και την απόκρυψη της πραγματικής φύσης πληρωμών, κατέληξαν ότι εγείρεται εύλογη υποψία ενδεχόμενης συμμετοχής των πιο πάνω στη διευκόλυνση λήψης και απόκρυψης αθέμιτου πλεονεκτήματος, περιλαμβανομένης της συνεισφοράς των €250.000 στην προεκλογική εκστρατεία του τέως Προέδρου κ. Νίκου Αναστασιάδη, η οποία εμφανίστηκε παραπλανητικά ως “introducer fees”.

2. Αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ως η παράγραφος 66 πιο πάνω (Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες στους ακόλουθους)

(A) **κ. Ευθύμιος Μπουλούτας, Διευθύνων Σύμβουλος της Λαϊκής Τράπεζας**

Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι εγείρεται εύλογη υποψία ενδεχόμενης ποινικής ευθύνης του κ. Μπουλούτα για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καθότι φέρεται να εξουσιοδότησε τη μεταφορά κεφαλαίων σε υπεράκτια εταιρεία-κέλυφος στις Βρετανικές Παρθένους Νήσους, στη βάση εικονικών τιμολογίων, με τρόπο που απέκρυπτε την παράνομη φύση της συναλλαγής.

(B) **Συνεταίροι Δικηγορικής Εταιρείας Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι κ. Στάθης Λεμής & κ. Φάνος Φιλίππου και Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι**

Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι εγείρεται εύλογη υποψία ενδεχόμενης ποινικής ευθύνης για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, λόγω της συστηματικής χρήσης υπεράκτιων εταιρειών-κέλυφος στις Βρετανικές Παρθένους Νήσους για τη λήψη, διαστρωμάτωση και απόκρυψη κεφαλαίων που, σύμφωνα με το πόρισμα, συνδέονται ή ενδέχεται να συνδέονται με την εμπορία επιρροής, περιλαμβανομένης της ενδεχόμενης σύνδεσης με την πληρωμή των €250.000.

74.15 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, από την ενώπιόν τους μαρτυρία, κατέληξαν, στη βάση του βαθμού απόδειξης που εφαρμόζει η Αρχή, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που καταδεικνύουν τις πιο κάτω ενδεχόμενες πράξεις που εμπίπτουν στην επιφύλαξη του Άρθρου 9(3) του Νόμου και οι οποίες θα παραπεμφθούν στον Γενικό Εισαγγελέα:

Η Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι (και Συνεταίροι κ. Στάθης Λεμής και κ. Φάνος Φιλίππου)

Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι εγείρονται εύλογες υπόνοιες για φοροδιαφυγή και ψευδείς δηλώσεις, στη βάση της ενεργής συμμετοχής σε σχέδιο συγκάλυψης της πραγματικής φύσης των κονδυλίων και της ταυτότητας των δικαιούχων και εύλογες υπόνοιες για **Φοροδιαφυγή** και **Ψευδείς Δηλώσεις**. Η άρνησή τους στην ερώτηση

κατά πόσο γνώριζαν τις εταιρείες Masterton International και Truro Investments έρχονται σε αντίθεση με αποδεικτικά έγγραφα και συγκεκριμένα υπογεγραμμένα τιμολόγια από τον κ. Λεμή της Εταιρείας Masterton International Corp.

75. ΤΑ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΖΕΤ **(ΚΕΦ 2: THE OFFSHORE PRESIDENT)**

Ισχυρισμός

- 75.1 Προβάλλεται ισχυρισμός για ξέπλυμα χρημάτων από τον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κ. Αναστασιάδη και τη δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι, μέσω υπεράκτιων εταιρειών-κέλυφος (shell companies) και απόκρυψης των πραγματικών δικαιούχων καθώς και για παραπλανητικές δηλώσεις περί μη ενεργούς συμμετοχής στη Δικηγορική Εταιρεία μετά το 1997.
- 75.2 Η ανάλυση του ανωτέρω ισχυρισμού θα πραγματοποιηθεί σε δύο (2) επιμέρους ενότητες. Η πρώτη αφορά στο δημοσίευμα ημερομηνίας 14 Αυγούστου 2019, με τίτλο «*Bank Records Link President of Cyprus to 'Troika Laundromat'*», στην Δημοσιογραφική Πλατφόρμα Κατά του Οργανωμένου Εγκλήματος και της Διαφθοράς (OCCRP), ενώ η δεύτερη, αφορά στο δημοσίευμα ημερομηνίας 03 Οκτωβρίου 2021, με τίτλο «*Offshore havens and hidden riches of world leaders and billionaires exposed in unprecedented leak*», από τη Διεθνή Κοινοπραξία Ερευνητικών Δημοσιογράφων (ICIJ), όταν είχαν αποκαλυφθεί τα Pandora Papers.

Πρώτη Ενότητα - δημοσίευμα ημερομηνίας 14 Αυγούστου 2019, στην δημοσιογραφική πλατφόρμα κατά του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς (OCCRP)

Ευρήματα

- 75.3 Στη βάση των μαρτυριών που λήφθηκαν και των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, διαπιστώνουν στο επίπεδο του ισοζυγίου των πιθανοτήτων τα πιο κάτω:

- 75.4 Στις 14 Αυγούστου 2019, η Δημοσιογραφική Πλατφόρμα Κατά του Οργανωμένου Εγκλήματος και της Διαφθοράς (OCCRP), δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Τα τραπεζικά αρχεία συνδέουν τον Πρόεδρο της Κύπρου με το 'Troika Laundromat'». Στο επίμαχο δημοσίευμα περιλαμβάνονταν ισχυρισμοί ότι η Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι, διευκόλυνε τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διακινώντας εκατομμύρια δολάρια μεταξύ εταιρειών-κέλυφος (shell companies) και ότι λειτουργούσε ως διαμεσολαβητής στις Τράπεζες για πελάτες υψηλού κινδύνου.
- 75.5 Αμέσως μετά το εν λόγω δημοσίευμα ο τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Αναστασιάδης, ο οποίος κατά τον επίμαχο χρόνο κατείχε το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, προέβη σε δημόσιες δηλώσεις ότι, από την εκλογή του ως Πρόεδρος του ΔΗΣΥ τον Ιούνιο του 1997 ήταν «σιωπηλός μέτοχος», χωρίς καμία εμπλοκή στο δικηγορικό του γραφείο.
- 75.6 Εντούτοις, αποδεικτικά στοιχεία καταδεικνύουν ότι μέχρι την παραίτησή του ως γενικού συνεταίρου στις 26/02/2013, διατηρούσε ενεργό ρόλο στο δικηγορικό γραφείο και τη γενική εποπτεία των δραστηριοτήτων αυτού, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο Εταιρειών, με την εκλογή του ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας το 2013 και συγκεκριμένα στις 26/02/2013, ο κ. Νίκος Αναστασιάδης παραιτήθηκε από γενικός συνεταίρος και μεταβίβασε τις μετοχές του στις κόρες του κα. Έλσα Ν. Αναστασιάδη και κα. Ινώ Ν. Αναστασιάδη.
- 75.7 Συγκεκριμένα σύμφωνα με επίσημα έγγραφα, κατά την εγγραφή της Εταιρείας Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι το 2001, ο τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Αναστασιάδης κατείχε τη θέση του Γενικού Συνεταίρου και σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας, είχε την εξουσιοδότηση να διαχειρίζεται τα θέματα της Εταιρείας είτε μόνος του, είτε μαζί με τον κ. Στάθη Λέμη ή μαζί με τον Φάνο Φιλίππου.
- 75.8 Ακολούθως, ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Αναστασιάδης, ενώ κατείχε το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, απηύθυνε δημόσια έκκληση προς τη Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟ.Κ.Α.Σ), να διερευνήσει τους ισχυρισμούς της OCCRP.

- 75.9 Η χρήση του προεδρικού αξιώματος προς επηρεασμό ζητήματος που άπτεται άμεσα των προσωπικών συμφερόντων και συγκεκριμένα η υποκίνηση του πορίσματος από τη ΜΟ.Κ.Α.Σ, υπό περιστάσεις οι οποίες αύξησαν ουσιαστικά την πίεση για ανάληψη επίσημης δράσης εκ μέρους των αρμοδίων Αρχών, εγείρει σοβαρές ανησυχίες για αυθαίρετη θεσμική παρέμβαση, ακατάλληλη χρήση πολιτικής/εκτελεστικής επιρροής και κατάχρηση εξουσίας.
- 75.10 Η κα. Εύα Ρωσσίδου-Παπακυριακού, Επικεφαλής της ΜΟ.Κ.Α.Σ κατά τον κρίσιμο χρόνο, διηύθυνε την έρευνα για το Δικηγορικό Γραφείο Αναστασιάδη και ισχυρίστηκε ότι ενήργησε αυτεπάγγελα ως προς την απόφαση διεξαγωγής της έρευνας, βάσει της δημοσίευσης από τη Δημοσιογραφική Πλατφόρμα κατά του Οργανωμένου Εγκλήματος και της Διαφθοράς OCCRP.
- 75.11 Ενώ η ΜΟ.Κ.Α.Σ είχε ήδη λάβει επίσημη παραπομπή από ελεγκτικό οίκο σχετικά με τις ακριβείς συναλλαγές που αναφέρονταν στο δημοσίευμα, οκτώ (8) ημέρες πριν τη δημόσια έκκληση του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας, στη ΜΟ.Κ.Α.Σ, για διεξαγωγή έρευνας, δεν προέβη σε καμία ενέργεια μέχρις ότου ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Αναστασιάδης, δημοσίως ζητούσε διερεύνηση.
- 75.12 Η κα. Εύα Ρωσσίδου Παπακυριακού αρνήθηκε οποιαδήποτε εξωτερική επιρροή, υποστηρίζοντας ότι ξεκίνησε την έρευνα αυτεπάγγελα μετά την ανάγνωση του δημοσιεύματος του OCCRP.
- 75.13 Ενώ τα πορίσματα της ΜΟ.Κ.Α.Σ γενικά δεν δημοσιεύονται, η κα. Εύα Ρωσσίδου Παπακυριακού εξέδωσε δημόσια ανακοίνωση ημερομηνίας 20 Δεκεμβρίου 2019, σχετικά το αποτέλεσμα από τη διεξαγωγή της εν λόγω έρευνας, δηλώνοντας ότι δεν προέκυψε «τίποτα κατακριτέο», απαλλάσσοντας τον τέως Πρόεδρο και την Δικηγορική Εταιρεία.
- 75.14 Ως η κεντρική εθνική Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών, η ΜΟ.Κ.Α.Σ είχε καθήκον να διεξάγει ενεργά τη δική της έρευνα και να εξασφαλίσει αποδείξεις. Παρά ταύτα, αρκέστηκε στην αποδοχή των δοθεισών εξηγήσεων, χωρίς να προβεί στην αναγκαία ανεξάρτητη διερεύνηση και επαλήθευσή τους και χωρίς να εξασφαλίσει επαρκή τεκμηρίωση για τον εντοπισμό της προέλευσης και του προορισμού των υπό εξέταση κεφαλαίων, παρά την παρουσία ενοχοποιητικών στοιχείων

που δικαιολογούσαν περαιτέρω ποινική έρευνα, η ΜΟ.Κ.Α.Σ ισχυρίστηκε ότι δεν εντοπίστηκε εγκληματική συμπεριφορά.

75.15 Το Πόρισμα που εκδόθηκε από τη ΜΟ.Κ.Α.Σ δεν ήταν ακριβής απεικόνιση των ενοχοποιητικών στοιχείων που είχαν συλληχθεί κατά τη διάρκεια της έρευνας σχετικά με τις κατηγορίες του OCCRP, καταδεικνύοντας πλημμελή διεξαγωγή έρευνας, παρά την ύπαρξη προφανών προειδοποιητικών ενδείξεων και συνιστούν στοιχεία δυνάμενα να θεμελιώσουν αμφιβολίες ως προς την πληρότητα, την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία της διερευνητικής διαδικασίας.

75.16 Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τα αρχεία συναλλαγών παρουσίαζαν κραυγαλέες ενδείξεις για ξέπλυμα παράνομου χρήματος, όπως εικονικές οντότητες-κέλυφος που ήταν εγγεγραμμένες στην Καραϊβική και δρομολογούσαν συναλλαγές ύψους 220 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ μέσω χωρών υψηλού κινδύνου, καθώς και ενδοεταιρικές χρηματοδοτήσεις, όπως η μετακίνηση κεφαλαίων μέσω εισφορών μετοχικού κεφαλαίου και δανείων σε συνδεδεμένα μέρη, όπως και η τροποποίηση σημαντικών δανείων με 0% επιτόκιο. Οι ενέργειες αυτές δύναται να αποτελούν μηχανισμούς ικανούς να συσκοτίσουν παράνομες συναλλαγές, οι οποίες παρόλα αυτά αγνοήθηκαν από τη ΜΟ.Κ.Α.Σ κατά την διεξαγωγή της έρευνας.

75.17 Ο Γενικός Εισαγγελέας, ο οποίος είχε την αποφασιστική αρμοδιότητα αναφορικά με την υιοθέτηση ή απόρριψη του πορίσματος της ΜΟ.Κ.Α.Σ συμφώνησε με αυτό.

75.18 Το πολιτικό αξίωμα του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας, κ. Αναστασιάδη, ενδέχεται να έχει οδηγήσει σε εσφαλμένη δημόσια απαλλαγή από ευθύνη και στην αποφυγή ανάληψης κατάλληλων ενεργειών από τις αρμόδιες Αρχές.

Κατάληξη

75.19 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, από την ενώπιόν τους μαρτυρία, κατέληξαν, στη βάση του βαθμού απόδειξης που εφαρμόζει η Αρχή, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που καταδεικνύουν τις πιο κάτω ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς:

Αδικήματα:

1. Κατάχρησης Εξουσίας ως η παράγραφος 58 πιο πάνω ή διαζευκτικά απόπειρα Κατάχρησης Εξουσίας ως η παράγραφος 67 πιο πάνω
(Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες στους ακόλουθους)

(A) Τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης

Η δημόσια τοποθέτηση του κ. Αναστασιάδη, ο οποίος κατά τον κρίσιμο χρόνο κατείχε το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, δια της οποίας ζητούσε τη διενέργεια έρευνας από τη ΜΟ.Κ.Α.Σ αναφορικά με τα επίμαχα ζητήματα που περιλαμβάνονταν στο δημοσίευμα της OCCRP, με σκοπό να αποδείξει τη μη εμπλοκή του, καταδεικνύουν υποκίνηση και χρήση της κρατικής Μονάδας Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών, για την προστασία της δημόσιας εικόνας του και αυτής της ιδιωτικής εταιρείας που φέρει το όνομά του και στην οποία οι δύο κόρες του ήταν μέτοχοι. Το γεγονός αυτό δύναται να έχει οδηγήσει σε εσφαλμένη δημόσια απαλλαγή από ευθύνη, γεγονός που πλήττει την εμπιστοσύνη του κοινού στην αμερόληπτη εφαρμογή των υποχρεώσεων των αρμόδιων Αρχών.

Η προσπάθεια του τέως Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη εξασκώντας θεσμική πίεση, να κατευθύνει την ΜΟ.Κ.Α.Σ, μια λειτουργικά ανεξάρτητη και αυτόνομη Μονάδα, να διερευνήσει την ιδιωτική Εταιρεία που φέρει το όνομά του και στην οποία οι δύο κόρες του ήταν μέτοχοι, επιδιώκοντας την εξασφάλιση δημόσιας απαλλαγής και προστασίας από ανεξάρτητο, αυστηρό έλεγχο δύναται να θεμελιώνουν ενδεχόμενη ποινική ευθύνη για τη διάπραξη του πλημμελήματος της **Κατάχρησης Εξουσίας** ή της απόπειρας διάπραξης του εν λόγω ποινικού αδικήματος.

Η αυθαίρετη φύση αυτής της ενέργειας, ενισχύεται από το χρονοδιάγραμμα, αφού ενώ η ΜΟ.Κ.Α.Σ ισχυρίστηκε ότι ενήργησε αυτεπάγγελα βάσει της δημοσίευσης στα μέσα ενημέρωσης, και λαμβάνοντας υπόψη ότι είχε ήδη λάβει επίσημη παραπομπή από ελεγκτικό οίκο σχετικά με τις σχετικές συναλλαγές, οκτώ (8) ημέρες πριν, εντούτοις δεν προέβη σε καμία ενέργεια μέχρις ότου ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Αναστασιάδης, δημοσίως ζητούσε διερεύνηση.

(B) κα. Εύα Ρωσσίδου-Παπακυριακού - Τέως Προϊσταμένη Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟ.Κ.Α.Σ)

Η κα. Παπακυριακού ήταν Επικεφαλής της ΜΟ.Κ.Α.Σ κατά τον κρίσιμο

χρόνο. Ο ελλιπής τρόπος διεξαγωγής της έρευνας, παρά την ύπαρξη προφανών ενδείξεων που επέβαλλαν περαιτέρω διερεύνηση, καθώς και η αποδοχή εξηγήσεων χωρίς προηγούμενη ανεξάρτητη επαλήθευση ή έλεγχο αυτών, συνιστούν στοιχεία δυνάμενα να θεμελιώσουν αμφιβολίες ως προς την πληρότητα, την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία της διερευνητικής διαδικασίας, καθώς και πιθανή ευθύνη για το πλημμέλημα της **Κατάχρησης Εξουσίας**.

2. Παραμέληση υπηρεσιακού καθήκοντος ως η παράγραφος 68 πιο πάνω (Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες στους ακόλουθους)

(Α) κα. Εύα Ρωσσίδου-Παπακυριακού - Τέως Προϊσταμένη Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟ.Κ.Α.Σ)

Ο ελλιπής τρόπος διεξαγωγής της έρευνας, η αποδοχή εξηγήσεων από τρίτους χωρίς προηγούμενη ανεξάρτητη επαλήθευση ή έλεγχο αυτών, η παραγνώριση αποδεικτικών στοιχείων που κατατείνουν στην ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων παρανομίας και η αδικαιολόγητη αδράνεια έναντι αυτών, καταδεικνύουν ουσιώδη απόκλιση από τις αρχές της ορθής άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων που απαιτείται από μια εθνική Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών και δύναται να θεμελιώνουν ενδεχόμενη ποινική ευθύνη για τη διάπραξη του πλημμελήματος της **παραμέλησης υπηρεσιακού καθήκοντος**.

Δεύτερη Ενότητα - δημοσίευμα ημερομηνίας 03 Οκτωβρίου 2021 από τη Διεθνή Κοινοπραξία Ερευνητικών Δημοσιογράφων (ICIJ)

Ευρήματα

75.20 Στη βάση των μαρτυριών που λήφθηκαν και των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, διαπιστώνουν στο επίπεδο του ισοζυγίου των πιθανοτήτων τα πιο κάτω:

75.21 Τον Οκτώβριο του 2021, η Διεθνής Κοινοπραξία Ερευνητικών Δημοσιογράφων (ICIJ), αποκάλυψε τα Pandora Papers και οι δραστηριότητες της δικηγορικής Εταιρείας Νίκος Χρ. Αναστασιάδης &

Συνεταίροι, βρέθηκαν ξανά στο επίκεντρο της προσοχής του διεθνούς τύπου.

75.22 Η εν λόγω Εταιρεία εμφανίζεται στα Pandora Papers ως μεσάζων για υπεράκτιες εταιρείες υποβοηθώντας Ρώσους πελάτες να κρύβουν την πραγματική περιουσία τους.

75.23 Ο κ. Λεονίντ Λεμπέντεφ και ο κ. Αλεξάντερ Αμπράμοφ, Ρώσοι ολιγάρχες με τεράστια περιουσία, επιδίωξαν να αποκτήσουν κυπριακή υπηκοότητα σε ιδιαίτερα σύντομο χρονικό διάστημα μέσω της δικηγορικής Εταιρείας Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι.

75.24 Κατά τη διάρκεια των πολιτογραφήσεων του κ. Αμπράμοφ και του κ. Λεμπέντεφ το 2010-2011, ο τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης κατείχε το αξίωμα του Βουλευτή και ταυτόχρονα τη θέση του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού (ΔΗΣΥ), συνεπώς κατείχε σημαντική πολιτική ισχύ και θεσμική πρόσβαση.

75.25 Λειτουργώντας με την ιδιότητά του ως πολιτικός ηγέτης και κατέχοντας πολιτική επιρροή και προνομιακή πρόσβαση, ο τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης συναντήθηκε προσωπικά με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών σχετικά με την πορεία του φακέλου πολιτογράφησης του κ. Αμπράμοφ.

75.26 Η αίτηση του κ. Αμπράμοφ για πολιτογράφηση, κατατέθηκε από τη Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι στις 14 Δεκεμβρίου 2009 και η απόφαση εκδόθηκε στις 2 Αυγούστου 2010. Αιτήσεις για πολιτογράφηση υποβλήθηκαν επίσης για την σύζυγο του κ. Αμπράμοφ, κα Σβετλάνα Ζαπορόζσκαγια στις 2 Δεκεμβρίου 2010, η οποία απορρίφθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2010.

75.27 Στον φάκελο της αίτησης της συζύγου του κ. Αμπράμοφ εντοπίστηκε σημείωση να αναφέρει «το θέμα της γυναίκας να επιλυθεί».

75.28 Μόλις 18 ημέρες μετά την απόρριψη της αίτησης πολιτογράφησης της συζύγου του κ. Αμπράμοφ, και συγκεκριμένα στις 4 Ιανουαρίου 2011, το Υπουργικό Συμβούλιο τροποποίησε την ισχύουσα προσέγγιση για την πολιτογράφηση συζύγων και ενήλικων τέκνων κατ' εξαίρεση πολιτογραφημένων επενδυτών, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για την εκ

νέου υποβολή της αίτησης της κας Σβετλάνας Ζαπορόζσκαγια στις 25 Μαΐου 2011 και εν συνεχεία την έγκρισή της στις 14 Ιουλίου 2011.

75.29 Επιπλέον, υποβλήθηκαν αιτήσεις για το ανήλικο παιδί του κ. Αμπραμοφ, στις 2 Νοεμβρίου 2010 και για το ενήλικο παιδί του στις 24 Μαΐου 2011, οι οποίες εγκρίθηκαν.

75.30 Οι αιτήσεις πολιτογράφησης του κυρίου Αμπράμοφ και των μελών της οικογένειάς του, διεκπεραιώθηκαν και εγκρίθηκαν χωρίς να προηγηθεί η αναγκαία επιβεβαίωση σχετικά με την πηγή των κεφαλαίων, βασιζόμενοι αντ' αυτού σε συστάσεις και δηλώσεις προσώπων της Δικηγορικής Εταιρείας, οι οποίοι διαφαίνεται ότι δεν ενεργούσαν ανεξάρτητα και αμερόληπτα.

75.31 Σχετικά με την αίτηση του κ. Λεμπέντεφ, είχε διαπιστωθεί από την **Επιτροπή Νικολάτου**, η απουσία της απαιτούμενης επίσημης συνοδευτικής επιστολής και η παράλειψη της τέταρτης σελίδας των εγγράφων M127 στο Συμβούλιο Υπουργών που αναγνώριζε την κα Έλσα Αναστασιάδης ως εγγυήτρια.

75.32 Ο κ. Φιλίππου, ο κ. Λέμης και η κα Έλσα Αναστασιάδη υπέγραψαν το Έντυπο M127 για την πολιτογράφηση του κ. Λεμπέντεφ, δηλώνοντας ψευδώς ότι δεν ήταν δικηγόροι ή αντιπρόσωποι του αιτούντος, παρά το γεγονός ότι ενεργούσαν ως διευθυντές της Εταιρείας Imperium Nominees, η οποία διαχειριζόταν τα περιουσιακά στοιχεία πολλών εκατομμυρίων ευρώ του αιτούντος.

75.33 Μέσω της διατήρησης αυτών των δισεκατομμυριούχων πελατών και της διαχείρισης συμφωνιών καταπιστεύματος και περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του «Sinel Trust» ύψους 17 εκατομμυρίων ευρώ μέσω του οποίου ο κ. Φιλίππου ενεργούσε ως trustee / διαχειριστής της κατάθεσης του κ. Λεμπέντεφ, προκύπτει οικονομικό όφελος στη Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι, καθώς και άλλα αδικαιολόγητα πλεονέκτημα συμπεριλαμβανομένης της δωρεάν χρήσης του ιδιωτικού πολυτελούς τζετ του κ. Λεμπέντεφ το 2013.

75.34 Στις 12 Απριλίου 2012, ο κ. Φιλίππου κατέθεσε ενόρκως ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού σε αγωγή της CommerzBank ότι ο πελάτης του, κ. Λεονίντ Λεμπέντεφ, δεν κατείχε περιουσιακά στοιχεία στην Κυπριακή Δημοκρατία. Ωστόσο, αποδεικτικά έγγραφα

καταδεικνύουν ότι ο κ. Φιλίππου ενεργούσε προσωπικά ως διαχειριστής της κατάθεσης ύψους 17 εκατομμυρίων ευρώ του κ. Λεμπέντεφ στην Τράπεζα Κύπρου μέσω του «Sinel Trust» από το 2007.

75.35 Οι Συνέταιροι της Δικηγορικής Εταιρείας Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι συμμετείχαν ενεργά στην συγκάλυψη της πραγματικής φύσης υπεράκτιων κεφαλαίων και της ταυτότητας των τελικών δικαιούχων. Συγκεκριμένα, ο κ. Φιλίππου έχει υποβάλει ψευδή ένορκη δήλωση ενώ ταυτόχρονα ενεργούσε σε ρόλο που συνδέονται με τα περιουσιακά στοιχεία του αιτούντος.

75.36 Με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία, προκύπτει η συνεχής προσωπική εμπλοκή του κ. Νίκου Αναστασιάδη, πριν από την εκλογή του ως Προέδρου της Δημοκρατίας, ως προς τα συμφέροντα πελατών της Δικηγορικής Εταιρείας, γεγονός που εγείρει σοβαρές ανησυχίες για υπέρβαση θεσμικής αρμοδιότητας και ακατάλληλης χρήσης πολιτικής επιρροής.

Κατάληξη

75.37 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, από την ενώπιόν τους μαρτυρία, κατέληξαν, στη βάση του βαθμού απόδειξης που εφαρμόζει η Αρχή, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που καταδεικνύουν τις πιο κάτω ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς, στους ακόλουθους:

A. τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης

(1) Κατάχρηση Εξουσίας ως η παράγραφος 58 πιο πάνω ή διαζευκτικά απόπειρα Κατάχρησης Εξουσίας ως η παράγραφος 67 πιο πάνω

Η παρέμβαση του κ. Αναστασιάδη και συγκεκριμένα η προσωπική του συνάντηση με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών, εκμεταλλευόμενος την ιδιότητά του ως πολιτικός ηγέτης, αφού κατά τον κρίσιμο χρόνο διακατείχε το αξίωμα του Βουλευτή και ταυτόχρονα τη θέση του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού (ΔΗΣΥ), δια της οποίας επιδίωξε την εξασφάλιση της κυπριακής υπηκοότητας για ιδιώτη πελάτη στην Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι,

καταδεικνύουν ενέργεια κατά κατάχρησης της εξουσίας του αξιώματός του και προσπάθεια υποκίνησης και παράκαμψης της νόμιμης διαδικασίας.

Οι ενέργειες αυτές, έχουν υπονομεύσει τη νόμιμη λειτουργία της Δημοκρατίας σχετικά με τις πολιτογραφήσεις και τις νόμιμα εφαρμοζόμενες διαδικασίες, καθώς και τα δικαιώματα των άλλων αιτούντων ως προς τη αρχή της ισότητας.

Η προσπάθεια του τέως Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη να εξασκήσει θεσμική πίεση ως προς την εξυπηρέτηση ενός ιδιωτικού εμπορικού σκοπού, δύναται να θεμελιώνουν ενδεχόμενη ποινική ευθύνη για τη διάπραξη του πλημμελήματος της **Κατάχρησης Εξουσίας** ή διαζευκτικά της απόπειρας διάπραξης του εν λόγω ποινικού αδικήματος.

(2) Εμπορία Επηρεασμού ως η παράγραφος 63 πιο πάνω

Ο κ. Νίκος Αναστασιάδης ενώ κατείχε το αξίωμα του Βουλευτή και ταυτόχρονα τη θέση του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού (ΔΗΣΥ), καταχράστηκε την επιρροή που δυνατό να ασκούσε σε άλλα πρόσωπα ως προς τη λήψη αποφάσεων και ενεργώντας ως πωλητής επιρροής (influence peddler), εξασφάλισε ιδιωτική συνάντηση με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών, επιχειρώντας να παρακάμψει τη συνήθη διαδικασία και να επηρεάσει την πορεία του φακέλου πολιτογράφησης ιδιώτη πελάτη. Οι ενέργειες αυτές, υπονομεύουν τη νόμιμη διαδικασία των πολιτογραφήσεων που ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, καθώς και τα δικαιώματα των άλλων αιτούντων ως προς τη αρχή της ισότητας.

Σχετικά με την αίτηση πολιτογράφησης της συζύγου του κ. Abramov και συγκεκριμένα την απόρριψή της και 18 μέρες αργότερα την τροποποίηση της ισχύουσας προσέγγισης πολιτογράφησης συζύγων και ενήλικων τέκνων, ακολουθούμενη από την έγκριση της, δύναται να οδηγήσουν στο συμπέρασμα αθέμιτης επιρροής.

Επιπλέον, σχετικά με την αίτηση του κ. Λεμπέντεφ, προκύπτουν κάποιες αυθαιρεσίες, όπως η απουσία της απαιτούμενης επίσημης συνοδευτικής επιστολής και η παράλειψη της τέταρτης σελίδας των εγγράφων M127 στο Συμβούλιο Υπουργών που αναγνώριζε την κα Έλσα Αναστασιάδη ως εγγυήτρια. Οι εν λόγω αυθαιρεσίες δύναται να

οδηγήσουν στο συμπέρασμα προσπάθειας απόκρυψη ενδεχόμενων οικογενειακών και πολιτικών συνδέσεων.

Από την προσπάθεια αυτή προκύπτει οικονομικό όφελος στη Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι, καθώς και άλλα αδικαιολόγητα πλεονέκτημα συμπεριλαμβανομένης της δωρεάν χρήσης του ιδιωτικού πολυτελούς τζετ του κ. Λεμπέντεφ το 2013 από τον κ. Νίκο Αναστασιάδη. Λαμβάνοντας τα παράτυπα πλεονεκτήματα, ο κ. Νίκος Αναστασιάδης .

75.38 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης, από την ενώπιόν τους μαρτυρία, κατέληξαν, στη βάση του βαθμού απόδειξης που εφαρμόζει η Αρχή, ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που καταδεικνύουν τις πιο κάτω ενδεχόμενες πράξεις που εμπίπτουν στην στην επιφύλαξη του **Άρθρου 9(3) του Νόμου** και τα οποία θα παραπεμφθούν στον Γενικό Εισαγγελέα, στους ακόλουθους:

Συνεταίροι Δικηγορικής Εταιρείας Νίκος Χρ. Αναστασιάδης κ. Στάθης Λεμής & κ. Φάνος Φιλίππου και Δικηγορική Εταιρεία Νίκος Χρ. Αναστασιάδης & Συνεταίροι

(α) Ψευδορκία

Με την υποβολή της ψευδούς ένορκης δήλωσης του κ. Φιλίππου στις 12 Απριλίου 2012, ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού σε αγωγή της CommerzBank δύναται να εκτελέστηκε το αδίκημα της ψευδορκίας. Συγκεκριμένα , ο κ. Φιλίππου δήλωσε ότι ο πελάτης του, κ. Λεονίντ Λεμπέντεφ, δεν κατείχε περιουσιακά στοιχεία στην Κυπριακή Δημοκρατία, ωστόσο ο ίδιος ενεργώντας προσωπικά ως διαχειριστής περιουσιακών στοιχείων του αιτούντος, ήταν σε θέση να γνωρίζει ότι κάτι τέτοιο δεν ήταν αληθές.

(β) Αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ως η παράγραφος 66 πιο πάνω

Η χρήση υπεράκτιων εταιρειών στις Βρετανικές Παρθένας Νήσους , η ανταλλαγή χρέους με μετοχικό κεφάλαιο και η αυθαίρετη ανακατάταξη κεφαλαιακών ροών μεταξύ χρεών και δανείων με 0% επιτόκιο, αποτελούν κλασικές μορφές ξεπλύματος παράνομου χρήματος που επιδιώκουν να αποκρύψουν τα χρηματοοικονομικά ίχνη από τη ρυθμιστική εποπτεία.

76. ΤΟ ΑΚΙΝΗΤΟ ΣΤΗ ΔΡΟΜΟΛΑΞΙΑ
(ΚΕΦ. 3: Η ΣΦΗΚΟΦΩΛΙΑ)

Ισχυρισμοί

76.1 Οι ισχυρισμοί αφορούν σε κατ' ισχυρισμόν αθέμιτες παρεμβάσεις του κ. Νίκου Αναστασιάδη ο οποίος, ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, προσπάθησε να προωθήσει συμφέροντα ιδιωτικής εταιρείας για εκμετάλλευση ενός Ακινήτου στη Δρομολαξιά ("το Ακίνητο"). Στην προσπάθεια του αυτή, παρενέβη σε διάφορους φορείς, ενώ επιστράτευσε και πολιτικά πρόσωπα. Τα συμφέροντα της ιδιωτικής εταιρείας εκπροσωπούσε και προωθούσε ο τότε Βουλευτής κ. Γιώργος Βαρνάβα, ο οποίος, κατ' ισχυρισμόν, επίσης προέβη σε αθέμιτες παρεμβάσεις.

Ευρήματα

76.2 Το Ακίνητο ήταν έκτασης 3.113 δεκαρίων (2,327 σκάλες) και ήταν εγγεγραμμένο στο Επαρχιακό Κτηματολόγιο, ως Βακούφιο.

76.3 Ως Βακούφιο, αποτελούσε Τουρκοκυπριακή περιουσία η οποία, με βάση την κείμενη νομοθεσία, βρισκόταν υπό τη διαχείριση του Υπουργού Εσωτερικών, ως Κηδεμόνα των Τουρκοκυπριακών περιουσιών ("ο Κηδεμόνας").

76.4 Η Σουζάν Ντικράζ, υπήκοος Τουρκίας, διεκδικούσε την ιδιοκτησία του Ακινήτου, αμφισβητώντας ότι αυτό ήταν Βακούφιο.

76.5 Θεωρώντας τον εαυτό της ως νόμιμη διαχειρίστρια / Mutevelli του Βακουφίου, είχε υπογράψει Συμφωνία μακρόχρονης ενοικίασης με , ιδιωτική κυπριακή εταιρεία , για σκοπούς ανάπτυξης του Ακινήτου.

76.6 Η Συμφωνία Ενοικίασης έφερε ως ημερομηνία υπογραφής 10 Οκτωβρίου, 2012, και είχε υπογραφεί από τη θυγατέρα της κα Ντικράζ, ως πληρεξούσια αντιπρόσωπός της. Έφερε όμως πιστοποίηση ημερ. 3 Αυγούστου, 2013 του Πιστοποιούντος Υπαλλήλου κ. Σταύρου Σταύρου στην οποία πιστοποιούσε ότι η κα Σουζάν Ντικράζ είχε υπογράψει στην παρουσία του. Δεν εντοπίστηκαν όμως επίσημες καταχωρίσεις από το

Υφυπουργείο Μετανάστευσης ή τον Αρχηγό Αστυνομίας που να επιβεβαιώνουν ότι η κα Ντικράζ ήταν παρούσα στην Κύπρο οποτεδήποτε εντός του 2013, ούτε κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί ότι εμφανίστηκε ενώπιον του Πιστοποιούντος Υπαλλήλου στις 3 Αυγούστου, 2013.

- 76.7 Η προσπάθεια της Κυπριακής εταιρείας να εγγράψει τη Συμφωνία στο Κτηματολόγιο προσέκρουσε στην άρνηση, τόσο του Κτηματολογίου, όσο και του τότε Υπουργού Εσωτερικών κ. Σωκράτη Χάσικου, ως Κηδεμόνα.
- 76.8 Τότε η ιδιωτική εταιρεία, μέσω αξιωματούχων της, απευθύνθηκε προς τον τέως Πρόεδρο κ. Νίκο Αναστασιάδη για βοήθεια, ο δε τέως Πρόεδρος ανταποκρίθηκε θετικά προσπαθώντας με δικές του ενέργειες να βρεθεί μία λύση στο αίτημα της εταιρείας.
- 76.9 Στα πλαίσια των προσπαθειών προς εξεύρεση λύσης, έγινε Συνάντηση στις 3 Σεπτεμβρίου, 2013, στην οποία παρόντες ήταν, μεταξύ άλλων, ο τέως Πρόεδρος, ο αποβιώσας πρώην Υπουργός Εσωτερικών κ. Σωκράτης Χάσικος, ο αποβιώσας πρώην Υπουργός Μεταφορών κ. Τάσος Μητσόπουλος, ο τέως Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου, εκπρόσωποι της ιδιωτικής εταιρείας και του Κτηματολογίου, καθώς και ο Βουλευτής κ. Γιώργος Βαρνάβα τον οποίο οι Λειτουργοί Επιθεώρησης θεωρούν ως το πρόσωπο που είχε αιτηθεί πραγματοποίηση της συνάντησης και ως το πρόσωπο που προωθούσε τα συμφέροντα της ιδιωτικής εταιρείας.
- 76.10 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν σε εύρημα ότι, σκοπός της Συνάντησης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, 2013, ήταν όπως ζητηθεί η βοήθεια και μεσολάβηση του τέως Προέδρου κ. Νίκου Αναστασιάδη προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ούτως ώστε να προχωρήσει η επένδυση της ιδιωτικής εταιρείας. Η βάση των ισχυρισμών της ιδιωτικής εταιρείας ήταν ότι, η εγγραφή του Ακινήτου ως Τουρκοκυπριακής περιουσίας, αντικρούετο από τις νομικές γνωματεύσεις των δικηγόρων της σύμφωνα με τις οποίες το Ακίνητο ήταν τουρκικό και είχε εσφαλμένα εγγραφεί ως Τουρκοκυπριακό.
- 76.11 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης θεωρούν ότι, στην εν λόγω Συνάντηση δεν προσκομίστηκε μαρτυρία ότι ο τέως Πρόεδρος υποσχέθηκε ή έπραξε οτιδήποτε μεμπτό για την προώθηση του αιτήματος της ιδιωτικής

εταιρείας.

76.12 Όμως οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν σε εύρημα ότι ο τέως Πρόεδρος κ. Νίκος Αναστασιάδης επενέβη στα καθήκοντα του τέως Γενικού Εισαγγελέα κ. Κώστα Κληρίδη με σκοπό να προωθήσει το αίτημα της ιδιωτικής εταιρείας, ώστε να επανεξεταστεί το ζήτημα και να εξασφαλιστεί η υποστήριξη του Γενικού Εισαγγελέα προς τη θέση ότι το Ακίνητο είχε εσφαλμένα εγγραφεί στο Κτηματολόγιο.. Η παρέμβαση αυτή επακολούθησε της Συνάντησης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, 2013. Δεν προέκυψε όμως μαρτυρία ότι η αναθεωρημένη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ήταν προσαρμοσμένη προς όφελος του τέως Προέδρου ή ότι ο τέως Πρόεδρος βρισκόταν πίσω από την έκδοσή της.

76.13 Περαιτέρω, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν σε εύρημα ότι ο τέως Πρόεδρος κ. Νίκος Αναστασιάδης έδωσε οδηγίες όπως το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα αποστείλει στο Προεδρικό Μέγαρο, έγγραφο το οποίο αφορούσε το ως άνω ιδιωτικό ζήτημα, ούτως ώστε να μεταφραστεί από το ίδιο το Προεδρικό Μέγαρο.

76.14 Στις 4 Αυγούστου, 2014, η κα Ντικράζ και η συνοδεία της εισήλθαν παράνομα από τις κατεχόμενες στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου, κατά παράβαση του **Κανονισμού της Πράσινης Γραμμής**. Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν σε εύρημα ότι η παράνομη διέλευση της κας Ντικράζ και της συνοδείας της πραγματοποιήθηκε, στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων, κατόπιν παρέμβασης / οδηγιών του τέως Προέδρου κ. Νίκου Αναστασιάδη παρά την απουσία νομικής βάσης η οποία να παρέχει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τη διακριτική ευχέρεια να διατάσσει την παράκαμψη του ισχύοντος νομικού πλαισίου.

76.15 Οι Λειτουργοί Επιθεώρησης απέρριψαν τη θέση του κ. Γιώργου Βαρνάβα ότι δεν είχε οποιαδήποτε ανάμιξη με την υπόθεση. Αντίθετα, κατέληξαν σε εύρημα ότι εκτός από την ανάμιξή του στη Συνάντηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, 2013, ο κ. Βαρνάβα είχε συνάντηση με τον τέως Γενικό Εισαγγελέα στις 6 Ιουνίου, 2014, με σκοπό την προώθηση των σκοπών της ιδιωτικής εταιρείας.

76.16 Τελικά οι προσπάθειες εγγραφής της Συμφωνίας Ενοικίασης, απέτυχαν.

Κατάληξη

76.17 Στη βάση των πιο πάνω Ευρημάτων, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης καταλήγουν στα πιο κάτω πρόσωπα καταλογίζοντάς τους ενδεχόμενες πράξεις διαφθοράς:

Αδικήματα:

(Α) Τέως Πρόεδρος Νίκος Αναστασιάδης για το πλημμέλημα της Κατάχρησης εξουσίας ως η Παράγραφος 58 πιο πάνω ή διαζευκτικά της Απόπειρας για Κατάχρηση εξουσίας ως η Παράγραφος 67, πιο πάνω

Παρά το γεγονός ότι, οι παρεμβάσεις του τέως Προέδρου φαίνεται να ήταν καλοπροαίρετες σε μία περίοδο οικονομικής κρίσης και δεν έγιναν προς απόκομιση προσωπικού οφέλους, τέτοιες ενέργειες δεν ενέπιπταν εντός των καθηκόντων του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Κάνοντας αναφορά στα Άρθρα 47 και 48 του Συντάγματος που καθορίζουν τα καθήκοντα του Προέδρου της Δημοκρατίας, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης ανέφεραν ότι οι ενέργειες του τέως Προέδρου δεν ενέπιπταν σ' αυτά. Αντίθετα το Άρθρο 41.2, του Συντάγματος, απαγορεύει στον Πρόεδρο από του να επιδίεται σε οποιαδήποτε εργασία εκ μέρους άλλου προσώπου, έστω και χωρίς κέρδος. Τα καθήκοντα που άσκησε ο Πρόεδρος, ενέπιπταν στις αρμοδιότητες του Υπουργού Εσωτερικών, δυνάμει του Άρθρου 58.1 και 2, του Συντάγματος.

Επομένως, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης καταλογίζουν στον τέως Πρόεδρο, ενδεχόμενες ευθύνες για κατάχρηση εξουσίας ή διαζευκτικά, σε περίπτωση που κριθεί ότι η κατάχρηση εξουσίας δεν ολοκληρώθηκε, για απόπειρα κατάχρησης εξουσίας.

(Β) Γιώργος Βαρνάβα

Σε σχέση με τον κ. Γιώργο Βαρνάβα, οι Λειτουργοί Επιθεώρησης κατέληξαν ότι, κατά τον ουσιώδη χρόνο, ήταν Βουλευτής της ΕΔΕΚ και, χωρίς θεσμικό ρόλο, νομική υπόσταση ή επίσημη εντολή στο συγκεκριμένο ιδιωτικό ζήτημα, φέρεται να χρησιμοποίησε τη δημόσια θέση του για να διευκολύνει προνομιακή πρόσβαση της ιδιωτικής

εταιρείας και των νομικών εκπροσώπων της σε ανώτερους δημόσιους αξιωματούχους, περιλαμβανομένης της συνάντησης με τον Γενικό Εισαγγελέα στις 6 Ιουνίου, 2014, με σκοπό την προώθηση του αιτήματος της ιδιωτικής εταιρείας.

Επομένως και αυτός είναι υπόλογος για ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες για **Κατάχρηση εξουσίας, ως η Παράγραφος 58, πιο πάνω, ή διαζευκτικά, για Απόπειρα Κατάχρηση εξουσίας ως η Παράγραφος 67, πιο πάνω.**

76.18 **Άλλα αδικήματα που παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα, δυνάμει του Άρθρου 9(3), του Νόμου**

Από την προσαχθείσα μαρτυρία, η κα Σουζάν Ντικράζ και η συνοδεία της, στις 4 Αυγούστου, 2014, εισήλθε στις ελεύθερες περιοχές και την επομένη, 5 Αυγούστου, 2014 εξήλθε από αυτές προς τα Κατεχόμενα.

Οι ενέργειες αυτές ήταν παράνομες και κάποιοι φορείς του Κράτους διευκόλυναν την παράνομη αυτή διέλευση. Η διέλευση ήταν παράνομη δυνάμει του **Κανονισμού της Πράσινης Γραμμής**, γι' αυτό το θέμα παραπέμπεται στο Γενικό Εισαγγελέα για τις δικές του ενέργειες.

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

77. Έχουν πιο πάνω καταγραφεί τα ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα καθώς και τα πιθανά εμπλεκόμενα πρόσωπα όπως αυτά διαπιστώθηκαν από την Τελική Έκθεση των Λειτουργιών Επιθεώρησης και εγκρίθηκαν από την Αρχή.
78. Στο σημείο αυτό και προτού καταγράψουμε τον περιληπτικό Πίνακα των αδικημάτων και προσώπων αυτών, θεωρούμε ορθό όπως, για μία ακόμη φορά, υπενθυμίσουμε το τεκμήριο της αθωότητας και το γεγονός ότι μόνο αρμόδιο στο να αποφανθεί για την ενοχή κάποιου προσώπου είναι το Δικαστήριο.
79. Η επισήμανση αυτή γίνεται λόγω της τεράστιας δημοσιότητας που έλαβε η Έρευνα και λόγω του ότι η Αρχή διαπιστώνει την ύπαρξη ενός έντονου και κάποιες φορές τοξικού κλίματος.
80. Επιπρόσθετα, τονίζεται το γεγονός ότι άλλοι ισχυρισμοί που προβάλλονται στο Βιβλίο και δεν περιέχονται στην παρούσα Ανακοίνωση, σημαίνει ότι αυτοί δεν έχουν αποδειχθεί στο βαθμό που απαιτείται.
81. Τόσο η Έκθεση, όσο και όλο το μαρτυρικό υλικό, μαζί με Έκθεση της Αρχής θα προωθηθεί προς τον Γενικό Εισαγγελέα δυνάμει πρόνοιας του Νόμου, ενώ ταυτόχρονα, δυνάμει άλλης πρόνοιας του Νόμου, η Έκθεση θα αποσταλεί προς τον Έφορο Φορολογίας για τις δικές του ενέργειες.
82. Πλην της παρούσας Ανακοίνωσης, κανένα Μέλος της Αρχής δεν θα προβεί σε οποιαδήποτε δήλωση επί της Έρευνας.
83. Τέλος παρατίθεται αναλυτικός Πίνακας με τα πιθανά πρόσωπα και τα ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα διαφθοράς.

ΠΙΝΑΚΑΣ

(Α) ΤΕΩΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

- (α) **Εμπορία Επηρεασμού**, ως η Παράγραφος 63: 3 περιπτώσεις
- (β) **Κατάχρηση Εξουσίας (Κακούργημα)**, ως η Παράγραφος 58: 1 περίπτωση
- (γ) **Κατάχρηση εξουσίας (Πλημμέλημα)**, ως η Παράγραφος 58 ή **απόπειρα διάπραξης ποινικού αδικήματος**, ως η Παράγραφος 67: 3 περιπτώσεις

Σύνολο περιπτώσεων: 7

(Β) ΣΤΑΘΗΣ ΛΕΜΗΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΣ ΣΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΙΚΟΣ ΧΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ

- (α) **Εμπορία Επηρεασμού**, ως η Παράγραφος 63: 1 περίπτωση
- (β) **Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**, ως η Παράγραφος 66: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 2

(Γ) ΦΑΝΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΣ ΣΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΙΚΟΣ ΧΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ

- (α) **Εμπορία Επηρεασμού**, ως η Παράγραφος 63: 1 περίπτωση
- (β) **Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**, ως η Παράγραφος 66: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 2

(Δ) ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΙΚΟΣ ΧΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ

- (α) **Εμπορία Επηρεασμού**, ως η Παράγραφος 63: 1 περίπτωση
- (β) **Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**, ως η Παράγραφος 66: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 2

(Ε) ΡΙΚΚΟΣ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ, ΤΕΩΣ ΒΟΗΘΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ

- (α) Κατάχρηση εξουσίας (Πλημμέλημα), ως η Παράγραφος 58: 2 περιπτώσεις

Σύνολο περιπτώσεων: 2

(ΣΤ) ΧΑΡΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ, ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

- (α) Δεκάσμος δημόσιου λειτουργού, ως η Παράγραφος 59: 1 περίπτωση
- (β) Συναλλαγές με αντιπροσώπους που υποδηλώνουν διαφθορά, ως η Παράγραφος 60: 1 περίπτωση
- (γ) Αθέμιτη κτήση περιουσιακού οφέλους, ως η Παράγραφος 61: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 3

(Ζ) Α. ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε

- (α) Δεκάσμος δημόσιου λειτουργού, ως η Παράγραφος 59: 1 περίπτωση
- (β) Συναλλαγές με αντιπροσώπους που υποδηλώνουν διαφθορά, ως η Παράγραφος 60: 1 περίπτωση
- (γ) Ενεργός δωροδοκία οικείων δημόσιων αξιωματούχων και Εταιρική Ευθύνη νομικού προσώπου, ως η Παράγραφος 65 και 64: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 3

(Η) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ, ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

- (α) Συνωμοσία για ανατροπή της πορείας της δικαιοσύνης, ως η Παράγραφος 62:1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 1

(Θ) ΝΤΜΙΤΡΙ ΡΙΜΠΟΛΟΒΛΕΦ

(α) Εμπορία Επηρεασμού, ως η Παράγραφος 63: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 1

(Ι) ΑΝΔΡΕΑΣ Χ΄΄ΚΥΡΙΑΚΟΣ

(α) Εμπορία Επηρεασμού, ως η Παράγραφος 63: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 1

(Κ) ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

(α) Εμπορία Επηρεασμού, ως η Παράγραφος 63: 1 περίπτωση

(β) Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ως η Παράγραφος 66: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 2

(Λ) ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΓΙΑΛΗΣ, ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

(α) Κατάχρηση εξουσίας (Πλημμέλημα), ως η Παράγραφος 58: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 1

(Μ) ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΡΝΑΒΑ, ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ

(α) Κατάχρηση εξουσίας (Πλημμέλημα), ως η Παράγραφος 58 ή απόπειρα διάπραξης ποινικού αδικήματος, ως η Παράγραφος 67: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 1

(Ν) ΕΥΑ ΡΩΣΣΙΔΟΥ ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ, ΤΕΩΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΜΟ.Κ.Α.Σ

(α) Κατάχρηση εξουσίας (Πλημμέλημα), ως η Παράγραφος 58 ή απόπειρα διάπραξης ποινικού αδικήματος, ως η Παράγραφος 67: 1 περίπτωση

(β) Παραμέληση υπηρεσιακού καθήκοντος, ως η Παράγραφος 68: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 2

(Ξ) ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ, ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

(α) Κατάχρηση εξουσίας (Πλημμέλημα), ως η Παράγραφος 58: 1 περίπτωση

Σύνολο περιπτώσεων: 1

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ